

Usmernenia
k požiadavkám na informácie
a k hodnoteniu chemickej bezpečnosti
Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Verzia 2
Marec 2010

PRÁVNE UPOZORNENIE

Tento dokument obsahuje usmernenie k nariadeniu REACH, informácie o povinnostiach vyplývajúcich z nariadenia REACH a vysvetlenie postupu ich plnenia. Používateľom však pripomíname, že text nariadenia REACH je jediným autentickým právnym materiálom a že informácie v tomto dokumente nepredstavujú právne poradenstvo. Európska chemická agentúra nepreberá zodpovednosť za obsah tohto dokumentu.

ODMIETNUTIE ZODPOVEDNOSTI

Toto je pracovné znenie dokumentu, ktorý bol pôvodne uverejnený v angličtine. Dokument v pôvodnom znení je k dispozícii na webovej stránke agentúry ECHA.

Usmernenie k požiadavkám na informácie a k hodnoteniu chemickej bezpečnosti Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Referenčné číslo: ECHA-2010-G-05-SK
Dátum vydania: 22. 3. 2010
Jazyk: SK

© Európska chemická agentúra, 2010.

Titulná strana © Európska chemická agentúra

Reprodukovanie je povolené pod podmienkou uvedenia zdroja v tvare Zdroj: Európska chemická agentúra, <http://echa.europa.eu/>, ako aj pod podmienkou písomného oznámenia komunikačnému oddeleniu agentúry ECHA (publications@echa.europa.eu).

Tento dokument bude dostupný v nasledujúcich 22 jazykoch:

angličtina, bulharčina, čeština, dánčina, estónčina, fínčina, francúzština, gréčtina, holandčina, litovčina, lotyština, maďarčina, maltčina, nemčina, poľština, portugalcina, rumunčina, slovenčina, slovinčina, španielčina, švédčina a taliančina.

Ak máte ďalšie otázky alebo poznámky týkajúce sa tohto dokumentu, pošlite ich (uvedte aj odkaz na dokument a dátum jeho vydania) prostredníctvom formulára žiadosti o informácie. Formulár žiadosti o informácie sa nachádza na stránke s kontaktnými údajmi agentúry ECHA: http://echa.europa.eu/about/contact_sk.asp

Európska chemická agentúra

Poštová adresa: P.O. Box 400, FI-00121 Helsinki, Finland
Adresa pre návštevníkov: Annankatu 18, Helsinki, Finland

PREDHOVOR

Tento dokument opisuje požiadavky na informácie v rámci nariadenia REACH týkajúce sa vlastností látok, expozície, použitia a opatrení manažmentu rizík, ako aj hodnotenia chemickej bezpečnosti. Je súčasťou sérií usmerňovacích dokumentov, ktoré sú určené ako pomôcka pre všetkých zúčastnených pri príprave na plnenie povinností v rámci nariadenia REACH. Tieto dokumenty obsahujú podrobné usmernenie pre škálu základných postupov v rámci nariadenia REACH, ako aj pre určité osobitné vedecké a/alebo technické metódy, ktoré subjekty odvetvia alebo úrady musia použiť podľa nariadenia REACH.

Tieto usmerňovacie dokumenty boli zostavené a prediskutované v rámci projektov na vykonávanie nariadenia REACH (RIP) vedených útvarmi Európskej komisie vrátane zúčastnených strán z členských štátov, subjektov odvetvia a mimovládnych organizácií. Po prijatí príslušnými orgánmi členských štátov sa usmerňovacie dokumenty predajú agentúre ECHA na publikovanie a ďalšie spracovanie. Aktualizácie usmernenia navrhuje agentúra ECHA. Potom sa predložia na konzultácie zúčastneným stranám členských štátov, subjektom odvetvia a mimovládny organizáciám. Podrobné informácie o konzultačnom procese sa nachádzajú na stránke:

http://echa.europa.eu/doc/FINAL_MB_30_2007_Consultation_procedure_on_guidance.pdf

Usmerňovacie dokumenty možno získať z webovej stránky Európskej chemickej agentúry

http://echa.europa.eu/reach_sk.asp

Ďalšie usmerňovacie dokumenty budú na tejto webovej stránke uverejnené po dokončení alebo aktualizácii.

Tento dokument sa týka nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 (nariadenie REACH)¹.

¹ Korigendum k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 z 18. decembra 2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok (REACH) a o zriadení Európskej chemickej agentúry, o zmene a doplnení smernice 1999/45/ES a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 793/93 a nariadenia Komisie (ES) č. 1488/94, smernice Rady 76/769/EHS a smerníc Komisie 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Ú. v. EÚ L 396, 30.12.2006); zmenené a doplnené nariadením Rady (ES) č. 1354/2007 z 15. novembra 2007, ktorým sa upravuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemikálií (REACH) z dôvodu pristúpenia Bulharska a Rumunska (Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2007, s. 1).

História dokumentu

Verzia	Poznámka	Dátum
Verzia 1	Prvé vydanie	Máj 2008
Verzia 1,1	<ul style="list-style-type: none"> – Kategórie procesov (PROC) spojené so spracovaním kovov a iných minerálov boli zahrnuté do systému číslovania PROC. – Kategória SU 10 bola mierne upravená. – Bola pridaná veta „PC 39, výrobky pre osobnú hygienu“. – Do kategórie SU 6 bola pridaná buničina a bolo vykonané ďalšie rozdelenie týkajúce sa „inej“ výroby alebo služieb (0 – 1 pre „iné ekonomické aktivity v spojení s chemickými látkami“ a 0 – 2 pre „iné ekonomické aktivity, ktoré nie sú v spojení s chemickými látkami“). – Systém číslovania kategórií výrobkov bol technicky zmodernizovaný. – Všetky označenia „iné“ boli presunuté z posledného miesta v rozbaľovacom zozname na prvé miesto. 	Júl 2008
Verzia 1.2	<ul style="list-style-type: none"> – V prílohe R.12-3 sa opravilo číslovanie z kategórie PROC 22. – V prílohe R.12-4 sa presunula nesprávne umiestnená kategória fotoaparáty a kamery z časti AC 9 do časti AC 3-4. – Upravil sa systém číslovania v prílohe R.12-4 podľa štruktúry kategórií. 	Október 2008
Verzia 2	<ul style="list-style-type: none"> – Zlepšila sa prehľadnosť a jednotnosť úvodu vzhľadom na účel systému deskriptorov použitia. – V časti R.12.1 sa pridali jednoznačnejšie odkazy na článok 37 (následný užívateľ oznamuje použitie dodávateľovi) a oddiele 3.5 aplikácie IUCLID. – Do časti R.12.2 sa začlenili objasnenia a definície: <ul style="list-style-type: none"> ○ vysvetľujúce terminológiu týkajúcu sa chemických produktov (= látok ako takých alebo v zmesiach) a výrobkov, ○ do kategórie výrobkov patria suché/konzervované zmesi, pretože majú definovaný tvar a povrch. – Začlenili sa aktualizované príklady o spôsobe práce so systémom deskriptorov: pozri časti R.12.4 a R.12.5. – Zaviedla sa nová tabuľka R.12.1 s cieľom lepšieho vysvetlenia vzťahov medzi deskriptormi použitia a odhadmi expozície stupňa 1. – Do oddielu 12.2.1 sa pridal krátky odsek týkajúci sa rôznych činiteľov životného cyklu látky. – Vykonala sa harmonizácia štruktúry oddielov 12.3.1 až 12.3.5. Začlenili sa 3 pododdielov: definícia a rozsah deskriptorov, usmernenia týkajúce sa priradenia vhodnej kategórie, prepojenie na hodnotenie stupňa 1. – Zoznam deskriptorov Sektor použitia sa rozdelil na dva druhy informácií: Hlavné skupiny používateľov v životnom cykle látky ako kľúčový deskriptor (SU 3, 21, 22) a Sektor konečného použitia (všetky položky) ako doplňujúci deskriptor, pozri prílohu 	Marec 2010

Verzia	Poznámka	Dátum
	<p>R.12-1.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Jasnejšie sa rozlišujú dve funkcie kategórie chemických produktov v časti R.12.3.2: i) opisujúce sektory s formulovanými zmesami podľa druhu zmesi a ii) druhov spotrebiteľských výrobkov, ktoré sa dajú hodnotiť pomocou hodnotenia rizík ECETOC zameraného na spotrebiteľov (pozri prílohu R.12-2.2). – Jasnejšie sa rozlišujú dve funkcie kategórie výrobkov v oddiele 12.3.5: i) druh výrobkov súvisiacich so životnosťou a štádiami životného cyklu odpadu látky (spracovanie výrobkov pracovníkmi alebo spotrebiteľmi) a ii) druh spotrebiteľských výrobkov, ktoré sa môžu hodnotiť pomocou zacieleného hodnotenia rizík. Pozri prílohy R.12-5.1 a R.12-5.3. – Začlenenie zoznamu podkategórií výrobkov uvedených v hodnotení rizík ECETOC zameranom na spotrebiteľov, pozri prílohy R.12-2.2 a R.12-5.3, vysvetlenie prepojenia medzi deskriptormi použitia a odhadmi expozície stupňa 1 v častiach R.12.3.2 a R.12.3.5. – Odstránenie odkazu na priemyselné alebo odborné prostredie z väčšiny kategórií procesov. Výber sa uskutoční v rámci samotného odhadu expozície. Na úrovni použitia deskriptorov SU 3 alebo SU 22 sa uvedie, či sa očakáva použitie v rámci priemyselného alebo nepriemyselného prostredia. – Do časti R.12.3.5 sa začlenili príklady súvisiace so spracovaním výrobkov pracovníkmi. Prepracovanie zoznamu kategórií výrobkov s cieľom umožniť jednotné prepojenia na systém TARIC. Odstránenie konečných podkategórií zo zoznamu kategórií výrobkov s cieľom ponechať definovanie úrovne podrobností vyžadovaných na opis životnosti látky na registrujúceho a následného užívateľa. Predchádzajúce podkategórie sa previedli na príklady ilustrujúce druh výrobkov, ktoré možno zaradiť do obsiahlych kategórií. – Zaviedla sa kategória uvoľňovania do životného prostredia (ERC) ako dodatočný deskriptor (pozri časť R.12.3.4). V tejto súvislosti sa vysvetlila úloha špecifických kategórií uvoľňovania do životného prostredia (SPERC). – Zaviedla sa nová kategória ERC 12 na riešenie problematiky spracovania výrobkov pomocou brúsnych techník pracovníkmi v priemyselnom prostredí. Kategória ERC 10b/11b sa rozšírila tak, aby zahŕňala aj odstránenie látok z povrchu výrobkov. – Začlenenie zoznamu funkčných kategórií látky (pre oddiel 1.2 rozšírenej karty bezpečnostných údajov a oznamovanie v aplikácii IUCLID) do prílohy R.12-6. Účel tohto zoznamu je vysvetlený v krátkom odseku v časti R.12.3.6 – Začlenenie novej časti R.12.5 s vysvetlením spôsobu, akým systém deskriptorov podporuje i) mapovanie použití ako počiatočný bod hodnotenia chemickej bezpečnosti, ii) tvorbu názvov expozičných scenárov a iii) oznamovanie identifikovaného použitia do oddielu 3.5 aplikácie IUCLID. – Spresnili sa rozbaľovacie zoznamy <ul style="list-style-type: none"> o Do zoznamu SU sa začlenili i) vedecký výskum a ii) 	

Verzia	Poznámka	Dátum
	<p>dodávky elektriny, pary, plynu, vody a čistenie odpadových vôd.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Rozdelili sa plnivá a tmely z kategórie PC 9 do kategórie PC 9b. ○ Rozdelila sa farba na maľbu prstom z kategórie PC 9 do kategórie PC 9c. ○ Objasnilo sa, že kategória PC 14 sa týka látok reagujúcich s kovovým povrchom. ○ Odstránili sa produkty starostlivosti o automobily (PC 6), prípravky pre umelcov (PC 5), výrobky na úpravu trávnikov a záhradné výrobky (PC 22), keďže tieto kategórie boli do veľkej miery duplicitné. ○ Odstránila sa kategória PC 10, keďže sa aj tak týka kategórie „iné“. ○ Objasnenie, že kategória PC 20 sa týka spracovateľských pomôcok používaných v chemickom priemysle. ○ Do kategórií PC 26 a PC 34 sa začlenili bielidlá a ďalšie spracovateľské pomôcky. ○ Začlenenie kovov a ďalších minerálov do kategórií PROC 21 až 25 a úprava opisu. ○ Kategória PROC 8 sa rozdelila na kategórie PROC 8a a 8b. ○ Zaviedli sa kategórie PROC 26 a 27a a 27b týkajúce sa procesov priamo súvisiacich s kovo spracujúcim priemyslom. ○ Odstránenie kategórie AC 12 zo zoznamu kategórií výrobkov, keďže spôsobuje veľké nejednotnosti v kategorizácii vychádzajúcej z materiálu a problémy s kompatibilitou so systémom TARIC. <p>- Text bol edične upravený podľa uvedených zmien uvedených.</p>	

USMERNENIA NA IMPLEMENTÁCIU AKTUALIZÁCIÍ

Väčšina aktualizácií v týchto usmerneniach má vysvetľujúcu podstatu. Množstvo zmien bolo urobených aj v rozbaľovacích zoznamoch obsahujúcich rôzne prvky deskriptorov.

Príloha R.12.7 obsahuje krátke usmernenia na pomoc spoločnostiam, ktoré zhromažďujú údaje o použití na základe rozbaľovacích zoznamov deskriptorov použitia z predchádzajúcich verzií aktuálnych usmernení. Pri každom rozbaľovacom zozname sa vysvetľuje, ako sa dajú už zhromaždené údaje previesť do formy zodpovedajúcej i) rozbaľovacím zoznamom novej verzie 2 usmernení (zavedenej od 9. 11. 2009) a ii) položkám súvisiaceho hodnotenia rizík zameraného na odhady expozície spotrebiteľov. Nový zoznam deskriptorov pre životné prostredie (kategórie uvoľňovania do životného prostredia) vo verzii 1 usmernení neexistoval, a preto sa tieto údaje musia pridať do každého opisu použitia pripraveného pred letom 2009.

Dohoda týkajúca sa citovania z nariadenia REACH

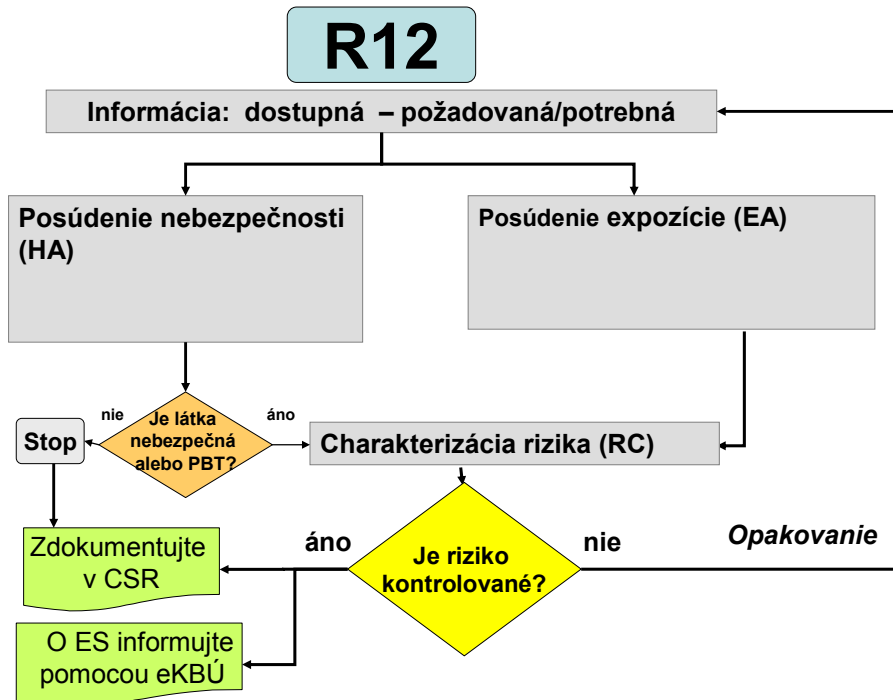
Časti obsahujúce doslovnú citáciu z nariadenia REACH sa uvádzajú v kurzíve v úvodzovkách.

Tabuľka termínov a skratiek

Pozri kapitolu R.20

Navádzač

Obrázok uvedený nižšie zobrazuje umiestnenie kapitoly R.12 v rámci usmerňovacieho dokumentu.

OBSAH

PREDHOVOR	1
R.12. SYSTÉM DESKRIPTOROV POUŽITIA	1
R.12.1. Účel tohto modulu	1
R.12.2. Systém deskriptorov použitia	2
R.12.2.1. Opis systému	2
R.12.2.2. Prepojenie na nástroje na odhad expozície.....	2
R.12.3. Definícia piatich zoznamov deskriptorov	4
R.12.3.1. Sektor použitia [SU].....	4
R.12.3.2. Kategória chemických produktov [PC].....	5
R.12.3.3. Kategória procesov [PROC].....	6
R.12.3.4. Kategória uvoľňovania do životného prostredia (ERC).....	6
R.12.3.5. Kategórie výrobkov [AC].....	8
R.12.3.6. Špecifikácia technickej funkcie látky pre kartu bezpečnostných údajov.....	9
R.12.4. Opis na základe príkladov	9
R.12.4.1. Príklady priradenia použítí ku kategórii systému deskriptorov	9
R.12.4.1.2. Príklad systematického opisovania použítí látky.....	11
R.12.5. Opis identifikovaných použití a vytváranie názvov expozičných scenárov	12
R.12.5.1. Mapovanie použití na základe štruktúry životného cyklu	12
R.12.5.2. Vytváranie názvov expozičných scenárov	14
R.12.5.3. Opis identifikovaných použití v aplikácii IUCLID	14
Tabuľky	
Tabuľka R.12-1: Deskriptory použitia a odhady expozície stupňa 1	3
Tabuľka R.12-2: Príklady priradenia kategórií k vnútornému použitiu pre pracovníkov	10
Tabuľka R.12-3: Príklad stručného opisu niekoľkých použití pigmentu.....	11
Tabuľka R.12-4: Názvová časť expozičného scenára vyjadrujúca činnosti pracovníkov	14
Tabuľka R.12-5: Tabuľka oznámenia identifikovaných použití súvisiacich s priemyselnými pracovníkmi v aplikácii IUCLID.....	16
Obrázky	
Obr. R.12-1: Predvolená stromová štruktúra identifikovaných použití.....	13
Obr. R.12-2: Opis opisu použitia na základe príkladov v stromovom zobrazení životného cyklu	14
Prílohy	
Príloha R.12-1: Zoznam deskriptorov pre sektory použitia (SU)	17
Príloha R.12-2.1: Zoznam deskriptorov pre kategóriu chemických produktov (PC).....	19
Príloha R.12-3: Zoznam deskriptorov pre kategórie procesov (PROC)	23
Príloha R.12-4.1: Opis kategórií uvoľňovania do životného prostredia (ERC)	27
Príloha R.12-5.1: Zoznam deskriptorov pre látky vo výrobkoch (AC).....	33
Príloha R.12-6: Zoznam funkčných kategórií (voliteľný v prípade potreby)	36

R.12. SYSTÉM DESKRIPTOROV POUŽITIA

R.12.1. Účel tohto modulu

Na základe nariadenia REACH vyhodnotí každý výrobca a dovozca látok vyžadujúcich hodnotenie expozičné scenáre pre celý životný cyklus každej látky a oznámi ich. Na tieto účely musí zmapovať všetky použitia svojej látky. Takéto mapovanie použití sa môže často opätovne použiť pre množstvo látok v rámci odvetvia trhu, alebo ho môže kolektívne vytvoriť niekoľko výrobcov alebo dovozcov. Preto je dôležité normalizovať mapovanie použití a umožniť ich prepojenie s expozičnými scenármi.

Expozičné scenáre sa oznámia subjektom dodávateľského reťazca spolu s rozšírenou kartou bezpečnostných údajov. Pre následných užívateľov je najdôležitejšie získať normalizované krátke názvy expozičných scenárov (určené na označenie rozsahu a použiteľnosti ES) na príslušné použitia látok vo svojom sektore, a nie širokú škálu rôznych scenárov od rôznych dodávateľov.

Tieto usmernenia preto poskytujú systém deskriptorov použitia na normalizáciu opisu používania látok. Zjednoduší sa tým:

- identifikácia použití, ktorá sa uvádza v dokumentácii k registrácii,
- vytváranie ES dodávateľmi na základe oznamovania v oboch smeroch dodávateľského reťazca,
- vytváranie *krátkych názvov* expozičných scenárov.

Deskriptory použitia pomôžu dodávateľom a používateľom štruktúrovať oznámenia, ktoré si navzájom posielajú. Na základe krátkych názvov by následní užívatelia mali byť schopní rýchlo určiť, či sa získaný expozičný scenár môže vzťahovať na ich použitie. A naopak, deskriptory použitia môžu tiež pomôcť používateľovi pri štruktúrovanom opise použitia, ktoré chce oznámiť dodávateľovi (pozri článok 37 ods. 2). POZNÁMKA: Pri vytváraní vhodných expozičných scenárov potrebuje často registrujúci viac informácií o podmienkach používania, nielen zoznam deskriptorov použitia.

Každý registrujúci je tiež povinný začleniť *stručný všeobecný opis všetkých identifikovaných použití* do svojej technickej dokumentácie (pozri kapitolu 3.5 aplikácie IUCLID)² a do časti 2 správy o chemickej bezpečnosti. Odporúča sa založiť *stručný všeobecný opis použitia* na systéme deskriptorov uvedenom v týchto usmerneniach a uviesť v oddiele 3.5 aplikácie IUCLID odkaz na expozičné scenáre uvedené v správe o chemickej bezpečnosti (v prípade potreby). Tým sa zabezpečí vzájomný **súlad** medzi opisom identifikovaného použitia a názvom a obsahom expozičných scenárov. Poznámka: Tento súlad medzi stručným všeobecným opisom identifikovaných použití a krátkymi názvami expozičných scenárov v správe o chemickej bezpečnosti je zákonnou požiadavkou z časti 5.1.1 prílohy I k nariadeniu REACH.

Niektoré deskriptory použitia odrážajú vlastnosti použitia súvisiace s expozíciou. Preto sa môžu použiť ako vstupné parametre v niekoľkých existujúcich nástrojoch na odhad expozície.

Táto kapitola je zameraná na podrobnejšie vysvetlenie základných informácií a používania systému deskriptorov. Rozbaľovacie zoznamy s kategóriami na stručný opis použitia sa nachádzajú v [prílohách R.12-1](#) až R.12-6.

² Pozri článok 10 písm. a) bod iii) nariadenia REACH v súvislosti s časťou 3.5 prílohy VI.

R.12.2. Systém deskriptorov použitia

R.12.2.1. Opis systému

Počas **životného cyklu** látky zohráva svoju úlohu sedem hlavných skupín činiteľov: výrobcovia a dovozcovia chemických látok (vrátane kovov a minerálov), spoločnosti miešajúce alebo zostavujúce zmesi chemických látok (formulátori) na výrobu zmesí, distribútori³, priemyselní koneční používatelia, profesionálni koneční používatelia a spotrebiteľia. Dovoz a distribúcia sa v týchto usmerneniach ďalej neriešia.

Systém deskriptorov použitia sa opiera o päť samostatných zoznamov deskriptorov, ktoré spolu tvoria stručný opis použitia alebo názov expozičného scenára:

- *Kategória sektora použitia* (SU) opisuje, v ktorom hospodárskom odvetví sa látka používa. Patria sem miešanie alebo prebaľovanie látok na úrovni formulátora, ako aj priemyselné, profesionálne a spotrebiteľské konečné použitie⁴.
- *Kategória chemických produktov* (PC) opisuje, ktoré druhy chemických produktov (= látok ako takých alebo v zmesiach)⁵ budú nakoniec obsiahnuté v látke pri dodaní na konečné použitie (priemyselnými, profesionálnymi používateľmi alebo spotrebiteľmi).
- *Kategória procesov* (PROC) opisuje techniky použitia alebo typy procesov definované z hľadiska pracoviska.
- *Kategória uvoľňovania do životného prostredia* (ERC) opisuje všeobecné podmienky použitia z hľadiska životného prostredia.
- *Kategória výrobkov* (AC) opisuje druh výrobku, na ktorý sa látka prípadne spracuje. Patria sem aj zmesi v suchej alebo konzervovanej podobe (napr. suchý tlačový atrament v novinách, suché nátery na rôznych povrchoch).

Takisto upozorňujeme na to, že na dosiahnutie harmonizácie na trhoch je potrebné obmedziť počet kategórií v piatich zoznamoch deskriptorov. Sektorové organizácie alebo jednotliví registrujúci môžu definovať ďalšie kategórie len vtedy, ak existujúce kategórie naozaj nie sú vhodné na stručný opis typu procesu, produktu alebo sektora. Ak je potrebné uviesť ďalšie príslušné podrobnosti týkajúce sa činnosti, môžu sa uviesť v samotnom expozičnom scenári.

R.12.2.2. Prepojenie na nástroje na odhad expozície

Okrem funkcie opisu podporujú niektoré zoznamy deskriptorov identifikáciu vhodného záznamu odhadu expozície v jednom z dostupných nástrojov na odhad expozície stupňa 1 (pozri časť D.5 v kapitole D usmernení)⁶. V tabuľke R.12.1 sa uvádza prehľad rôznych prvkov systému deskriptorov použitia a ich vzťah k záznamom odhadu expozície stupňa 1.

³ Distribúcia ako taká nie je *použitím* podľa nariadenia REACH. Ak však distribúcia obsahuje presun látky (napr. opätovné naplnenie), ide o použitie.

⁴ *Konečné použitie* látky ako takej alebo v prípravku je posledným použitím predtým, než sa látka stane súčasťou matrice výrobku, reaguje na použitie (čiže zmizne) alebo sa stane odpadom, odpadovou vodou alebo emisiou. Použitia, ktoré sú zamerané výlučne na to, aby sa látka stala zložkou prípravku [zmesi], nie sú konečné použitia. Toto rozlíšenie slúži na to, aby sa zabránilo samostatnému popisovaniu každej fázy miešania v dlhom reťazci počas prípravy prípravku.

⁵ Termín *chemický produkt* sa týka látok ako takých alebo v prípravku [zmesi]. Cieľom je umožniť popis dodaných produktov obsahujúcich iba látku ako takú, ako aj produktov, ktoré sú prípravkami. V kontexte týchto usmerení sa tento termín týka aj kovov (vrátane zliatin) v ich primárnej forme (napr. ingoty, prášok).

⁶ Odhad expozície stupňa 1 znamená modelovaný konzervatívny predpoklad expozície vychádzajúci z vlastností látky a niekoľkých jednoducho dostupných a ľahko interpretovateľných vstupných parametrov. Na realizáciu takýchto odhadov existuje niekoľko nástrojov. Jedným z nich je nástroj *zacieleného hodnotenia rizík* pre expozíciu na pracovisku a expozíciu spotrebiteľov, ktorý vyvinulo centrum ECETOC (aktualizácia publikovaná v júli 2009,

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Tabuľka R.12-1: Deskriptory použitia a odhady expozície stupňa 1

	Názov zoznamu deskriptorov	Aspekt opísaného použitia	Kategórie zodpovedajúce záznamom jedného z dostupných nástrojov na odhad expozície stupňa 1
SU	Kategória sektora použitia	Tri hlavné skupiny používateľov (prvé riadky v prílohe R.12-1) relevantné pre všetky použitia látky.	Hodnotenie rizík zamerané na expozíciu pracovníkov (TRA)
		Sektor používania priemyslu a služieb	
PC	Kategória chemických produktov ⁷	Druh chemického produktu, v rámci ktorého sa látka dodáva na konečné použitie. Tieto kategórie sa môžu použiť aj na opis trhových sektorov (sektorov formulovania), v rámci ktorých výrobca môže dodávať svoju látku.	
		Kategórie produktov spotrebiteľa, pre ktoré sa môže vytvoriť odhad expozície stupňa 1.	Hodnotenie TRA pre expozíciu spotrebiteľov v rámci vybraných druhov produktov
PROC	Kategória procesov	Techniky použitia alebo druhy procesov definované z hľadiska pracoviska.	Hodnotenie TRA pre expozíciu pracovníkov
ERC	Kategória uvoľňovania do životného prostredia	Všeobecné podmienky použitia definované z hľadiska životného prostredia a relevantné pre všetky použitia látky a následnú životnosť výrobkov.	Kategórie uvoľňovania do životného prostredia (ERC)
AC	Kategória výrobkov	Druhy výrobkov v následnej životnosti a štádiách životného cyklu odpadu, potenciálne relevantné pre spotrebiteľov, pracovníkov a expozíciu životného prostredia.	
		Druhy výrobkov spotrebiteľa, pre ktoré sa môžu vytvoriť odhady expozície stupňa 1.	Hodnotenie TRA pre expozíciu spotrebiteľov v rámci vybraných druhov výrobkov.

Upozornenie: Ak ako nástroj na odhad expozície stupňa 1 slúži určitá kategória opisu používania (napr. PROC na odhad expozície na pracovisku), odhad expozície závisí aj od ďalších parametrov, ktoré nie sú súčasťou samotnej kategórie opisu (napr. prítomnosti lokálneho podtlakového vetrania, koncentrácie látky, dĺžky používania, používania osobného ochranného vybavenia). Jedna kategória PROC preto môže súvisieť s rôznymi scenármi expozície a súvisiacimi odhadmi expozície. To isté sa týka kategórií spotrebiteľských zmesí/výrobkov a kategórií uvoľňovania do životného prostredia.

<http://www.ECETOC.org>). Pre životné prostredie je možné na zistenie odhadov uvoľňovania stupňa 1 použiť kategórie uvoľňovania do životného prostredia (ERC). Tieto odhady uvoľňovania umožňujú získať odhad expozície na základe programu EUSES. Modul výpočtu uvoľňovania vyžadovaný pre tieto dohady sa popisuje v aktualizovanej kapitole R.16 usmernení o odhadoch expozície životného prostredia.

⁷ Tá istá kategória produktov môže spĺňať obe funkcie kategórie produktov popísaných v tomto dokumente (ďalšie informácie pozri v časti R12.3.2).

R.12.3. Definícia piatich zoznamov deskriptorov

R.12.3.1. Sektor použitia [SU]

Vymedzenie pojmu a rozsah pôsobnosti

V prílohe R.12-1 sa uvádza zoznam *sektorov použitia*. V hornej časti tabuľky sa nachádzajú tri hlavné skupiny používateľov ako kľúčové deskriptory. Predstavujú minimálnu úroveň podrobností, ktorú má registrujúci uviesť pri opise sektora použitia, a sú dôležité pre posudzovateľa, pretože pomáhajú pri zacielení hodnotenia expozície (napr. výbere vhodných nástrojov). Oznamovanie použitia v aplikácii IUCLID a v správe o chemickej bezpečnosti je štruktúrované podľa týchto hlavných skupín.

Príloha R.12-1 obsahuje aj výber medzinárodne zjednotených kategórií NACE (Nomenclature générale des Activités Economiques dans les Communautés Européennes) pre klasifikovanie činností v oblasti priemyslu a služieb. Tieto kategórie majú za úlohu pomôcť výrobcovi/dovozcovi (M/I) pri mapovaní svojho trhu, okrem priamych zákazníkov v sektoroch formulovania⁸. Takáto mapa môže pomôcť pri zostavení expozičných scenárov zahŕňajúcich všetky konečné použitia látky ako takej alebo v zmesiach a následných etapách životného cyklu. Môže byť napríklad dôležitá pri označení sektorov priemyslu, na ktoré sa ES vzťahujú, napr. „uzavreté spracovanie plynov v *odvetví polovodičov*“ alebo „operácie ponárania [namáčania] v *konečnej úprave textilu*“. Prepojenie určitého procesu použitia (PROC) alebo kategórie uvoľňovania do životného prostredia (ERC) s určitým sektorom (SU) môže byť užitočné najmä v týchto situáciách: Na dôkaz riadenia rizika je potrebné hodnotenie expozície vyššieho stupňa. Podmienky používania v scenári expozície sa týkajú najmä procesu v určitom odvetví priemyslu. Proti určitému použitiu môže svedčiť aj sektor použitia.

Usmernenia týkajúce sa priradovania príslušnej kategórie

Počet kategórií je obmedzený na všeobecné sektory, ktoré zastupujú najväčšiu skupinu používateľov chemických látok. Ak výrobca alebo dovozca považuje za potrebné opísať použitie podrobnejšie alebo opísať použitia v neuvedenom sektore, použijú na to kódy NACE (a zodpovedajúce znenie), ktoré sú dostupné prostredníctvom internetového odkazu v dolnej časti prílohy R.12-1. Použitie kódov a terminológie NACE je výhodné v tom, že je harmonizované a spoločnosti v celej Európe sú s ním dobre oboznámené. Ak sa výrobca alebo dovozca domnieva, že menej konkrétne informácie o použití v priemysle sú dostačujúce, stačí, keď len priradí hlavnú skupinu používateľov, napríklad priemyselné použite, čím sa uvedie, že látka je určená na všeobecné použitie v priemysle za podmienok uvedených v expozičnom scenári. Ak sa používateľ rozhodne opísať použitie podrobnejšie priradením sektora konečného použitia, okrem kategórie opisujúcej hlavnú skupinu používateľov vyberie aj kategóriu z prílohy R12-1.

Upozornenie: Výroba látok (napr. SU 8, SU 9 a SU 14) alebo formulovanie zmesí (SU 10) slúži na opísanie konečného použitia látky (napr. pomôcka pri medziprodukte alebo spracovaní). Na opísanie výroby alebo formulovania zmesi ako takej nie je potrebné priradiť sektor konečného použitia.

Prepojenie na odhad expozície stupňa 1

Pri hodnotení TRA pre pracovníkov sa ako vstupný parameter odhadu expozície stupňa 1 môžu použiť hlavné skupiny používateľov Priemyselné použitie (SU 3) a Profesionálne použitie (SU 22). Ostatné kategórie sa priamo nevzťahujú na dostupné nástroje na odhad expozície. Pre množstvo sektorov priemyslu sú však dostupné *dokumenty so scenármi emisií* organizácie OECD, v ktorých sa opisujú podmienky používania určitých druhov chemických látok (a zodpovedajúce faktory uvoľňovania) z hľadiska životného prostredia.

⁸ Sektory, v ktorých sa vyrábajú (= formulujú = miešajú) prípravky [= zmesi = chemické produkty], sa dajú lepšie opísať podľa druhu chemického produktu než podľa kódu NACE, keďže systém NACE neumožňuje dostatočnú diferenciaciu.

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

R.12.3.2. Kategória chemických produktov [PC]

Vymedzenie pojmu a rozsah pôsobnosti

Výrobca alebo dovozca môžu hlavné použitia látky určiť podľa svojej databázy zákazníkov alebo sektorov trhu, na ktoré látku dodávajú. V mnohých prípadoch budú ich priamymi zákazníkmi formulátori, subjekty prebaľujúce látky⁹ alebo distribútori dodávajúci rôznym následným užívateľom. Môže sa však stať aj to, že samotný výrobca látky vyrobí zmes alebo dodá svoju látku ako takú alebo v zmesi priamo väčšej skupine konečných spotrebiteľov.

Kategória chemických produktov charakterizuje použitie látky podľa druhu konečného produktu (napr. mazivo, čistiaci prostriedok, lepidlo), v ktorom sa látka použije. Jej účelom nie je charakterizovať konkrétnu technickú funkciu látky ako takej (napr. stabilizátor UV, inhibítor korózie, pigment, retardér horenia). Dôvodom je, že kategória produktov obsahuje viac informácií o možnej expozícii než funkcia látky ako takej. Pri expozícii je napríklad rozdiel, či sa látka (napr. rozpúšťadlo) používa v produktoch na čistenie vzduchu (PC 3) alebo v čistiacich prostriedkoch (PC 35). Kategórie produktov sú užitočné pri mapovaní dodávateľských reťazcov. Sem napríklad patrí sledovanie toku objemu látky prostredníctvom trhu na účely environmentálneho hodnotenia.

V prílohe R.12-2.1 sa uvádza zoznam kategórií produktov¹⁰. Uvedené kategórie sú určené na štruktúrovanie trhu s látkou podľa druhov produktov.

Usmernenia týkajúce sa priraďovania príslušnej kategórie

Na základe interných poznatkov a možných ďalších informácií od zákazníkov priraďuje výrobca alebo dovozca jednu alebo viac kategórií produktov, ktoré odrážajú typ konečných zmesí, pri ktorých je známe použitie tejto látky. Použitia, o ktorých výrobca nevie, napríklad tie, ktoré realizujú distribútori alebo formulátori dlhšieho reťazca, sa mu môžu oznámiť počas následného používania pri vykonávaní nariadenia REACH. Niekoľko združení následných užívateľov zmapovalo hlavné oblasti používania a publikovalo tabuľky použitia na svojich webových stránkach (napr. CEPE, A.I.S.E., COLIPA a FEICA). Je to aj užitočná referencia pre výrobcu a dovozcu.

Ak výrobca, dovozca alebo následný užívateľ nedokáže identifikovať vhodnú kategóriu produktov v prílohe 12-2.1, použitie sa opíše ako „iné“. Ak je to možné, na opis takéhoto použitia sa vyberie kód (a zodpovedajúce znenie) zo systému UCN (pozri internetové prepojenie v dolnej časti [prílohy R.12-2](#)).

Je tiež možné, že je vhodnejšia jedna z podkategórií produktov alebo výrobkov použitá ako záznam hodnotenia TRA, a preto sa zaradí do kategórie „iné“.

Prepojenie na odhad expozície stupňa 1

V prípade množstva vybraných kategórií produktov poskytuje nástroj hodnotenia ECETOC TRA odhad expozície stupňa 1 pre spotrebiteľov.

V prílohe R.12-2.2 sa uvádza prehľad týchto kategórií a podkategórií produktov. Okrem kategórie (podkategórie) produktov môžu byť potrebné aj ďalšie vstupné parametre, napríklad koncentrácia látky v produkte alebo množstvo produktu použité na jednu udalosť.

Je potrebné poznamenať, že existujú aj iné nástroje na vytváranie odhadov expozície pre spotrebiteľov (pozri kapitolu R.15 usmernení).

⁹ Subjekty prebaľujúce látky sú spoločnosti prenášajúce látku ako takú alebo v prípravkoch z veľkých kontajnerov do menších kontajnerov určených na konečné použitie. Táto činnosť sa na základe nariadenia REACH považuje za použitie.

¹⁰ Zoznam je odvodený na základe existujúceho systému UC 55, systému Nordic UCN, kategórií produktov používaných pri hodnotení TRA, ako aj kategórií ConsExpo. Používajú sa najmä najčastejšie používané kategórie vychádzajúce z údajov Nordic Product Registers.

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

R.12.3.3. Kategória procesov [PROC]

Vymedzenie pojmu a rozsah pôsobnosti

Techniky použitia alebo typy procesov majú priamy vplyv na predpokladanú expozíciu, a tým aj na potrebné opatrenia na manažment rizík. V prílohe R.12-3 sa uvádza zoznam kategórií procesov obsahujúcich všeobecný potenciál techník a procesov v rámci expozície na pracovisku. Kategorizácia sa riadi podľa i) objemu a formy energie použitej v procese (napr. tepelnej, mechanickej energie, žiarenia), ii) povrchu látky, ktorý je dostupný pre expozíciu (prašnosť materiálu alebo hrúbka vrstiev materiálu) a iii) základnej úrovne kontroly a technických kontrol, ktoré sa predpokladajú.

Usmernenia týkajúce sa priradovania príslušnej kategórie

Keď registrujúci alebo následní užívatelia zmapujú použitia a podmienky používania látky, môžu sa k identifikovaným procesom a technikám použitia priradiť vhodné kategórie procesov. Je potrebné poznamenať, že identifikácia najvhodnejšej kategórie PROC pre daný proces alebo techniku použitia vyžaduje dostatočné odborné znalosti hygieny práce. Pred priradením kategórie sa s cieľom zachovať transparentnosť výberu kategórie odporúča stručne opísať identifikované procesy a techniky v terminológii charakteristickej pre daný sektor.

Ak sa nedá použiť ani jedna kategória činností alebo procesov, výrobca, dovozca alebo následný užívateľ môžu namiesto priradenia jednej z definovaných kategórií opísať podstatu procesu použitia vlastnými slovami. Môže však byť užitočné začleniť do správy o chemickej bezpečnosti vysvetlenie, ktoré z existujúcich kategórií v prílohe R.12-3 sa zvažovali, a prečo sa netýkajú tohto konkrétneho prípadu. Týmto vysvetlením sa umožní úprava existujúcich kategórií alebo definovanie ďalších kategórií v nasledujúcej aktualizácii usmernení.

Prepojenie na odhad expozície stupňa 1

Okrem dvoch výnimiek je možné všetky kategórie procesov uvedené v prílohe R.12-3 použiť ako vstupné parametre nástroja hodnotenia ECETOC TRA¹¹ na odvodenie odhadu expozície stupňa 1 pre pracovníkov. Okrem samotnej kategórie procesov sú potrebné aj ďalšie vstupné parametre, napríklad: koncentrácia látky v produktoch používaných pracovníkmi, či sa látka používa v priemyselných podmienkach, trvanie expozície alebo prítomnosť či neprítomnosť lokálneho podtlakového vetrania.

R.12.3.4. Kategória uvoľňovania do životného prostredia (ERC)

Vymedzenie pojmu a rozsah pôsobnosti

Kategórie uvoľňovania do životného prostredia [ERC] označujú vlastnosti použitia na základe šiestich aspektov relevantných z hľadiska životného prostredia vrátane vlastností umožňujúcich analýzu toku objemu počas životnosti látky:

- a) Zamýšľaný technický osud (účel) látky počas používania určuje, do akej miery sa látka používaním spotrebúva, v akej miere sa očakáva jej uvoľňovanie s vypúšťaním, emisiami alebo odpadom, alebo kedy sa očakáva jej vstup do ďalšej fázy životného cyklu. Vo všeobecnosti existujú tri možnosti:
- Látka je určená ako súčasť výrobku (vrátane suchých/konzervovaných zmesí), a to buď preto, že má funkciu vo výrobku, alebo preto, že zostáva (z predchádzajúcej fázy životného cyklu) vo výrobku bez funkcie.
 - Látka má reagovať na použitie, preto sa jej už netýkajú ďalšie fázy životného cyklu a nepredstavuje emisie do životného prostredia.

¹¹ Zacielené hodnotenie rizík centra ECETOC, revidovaná verzia publikovaná v júli 2009 (www.ecetoc.org/tra).

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

- Látka má mať funkciu pomôcky pri spracovaní a ako taká sa v rámci priemyselného procesu (napr. povrchovo aktívna látka v konečnej úprave textilu, rozpúšťadlo z rozprašovaného náteru) alebo nepriemyselného použitia (napr. rozpúšťadlá alebo povrchovo aktívne látky z čistiacich prostriedkov) premieňa na odpadové vody, emisie alebo odpad.
- Fáza životného cyklu, v ktorej sa uskutočňuje použitie (výroba, formulovanie alebo konečné použitie), určuje rozsah, v ktorom sa môžu očakávať minimalizácie strát (na základe hospodárskych záujmov alebo subjektu, ktorý nechce uvoľňovať produkty, ktoré môže predávať, a použitia špecializovaných nástrojov na spracovanie chemických látok).
 - Disperznosť pri používaní (použitie v priemyselných podnikoch [bodové zdroje] alebo široké disperzné použitie odborníkmi alebo spotrebiteľmi) určuje rozmiestnenie emisií v čase a priestore.
 - Uzavreté systémy použitia počas konečného použitia (napr. hydraulické systémy s uzavretými funkčnými kvapalinami, uzavreté systémy na čistenie textilu alebo kovových častí) obmedzujú možné uvoľňovanie do vody a vzduchu.
 - Vnútorne alebo vonkajšie použitie látky určuje, do akej miery je možné zachytiť uvoľňovanie do vzduchu a vody a do akej miery ovplyvňuje počasie uvoľňovanie látok z výrobkov.
 - V prípade výrobkov používaných za podmienok podporovania uvoľňovania (ako napríklad trenie pneumatík alebo brzdových doštičiek) sa dá očakávať, že zlomkové percento uvoľnené do životného prostredia je relatívne vysoké. To sa týka aj výrobkov, pri ktorých je uvoľňovanie látok dokonca úmyselné (napr. parfumovaných výrobkov). Do tohto kritéria patrí aj spracovanie výrobkov pomocou brúsnych techník (napr. pieskovania alebo odstraňovania náteru pri vysokom tlaku).

Uvedené charakteristiky sú prvý znakom, že látka má potenciál uvoľňovať sa do životného prostredia. V prílohe 12-4.2 sa uvádza prehľad rôznych kombinácií šiestich aspektov zodpovedajúcich jednotlivým *kategóriám uvoľňovania do životného prostredia* (ERC). V prílohe R.12-4.1 sa nachádza zoznam 23 *kategórií uvoľňovania do životného prostredia* vrátane zodpovedajúcich opisných definícií. Tieto kategórie sa týkajú výroby, formulovania a používania látky v priemyselných podnikoch (ERC 1 až 7), široko disperzného vnútorného alebo vonkajšieho použitia (ERC 8 a ERC 9) a životnosti (ERC 10 až ERC 12). Kategórie životnosti obsahujú aj činnosti pracovníkov vedúce k uvoľňovaniu pri spracovaní výrobkov (ERC 10b, 11b a 12a/b).

Usmernenia týkajúce sa priradovania príslušnej kategórie

Keď registrujúci zmapuje použitia a podmienky používania látky (vrátane následnej životnosti vo výrobkoch), k použitiam relevantným pre rôzne fázy životného cyklu a k hlavným skupinám používateľov sa môžu priradiť zodpovedajúce kategórie uvoľňovania do životného prostredia. Kategórie uvoľňovania do životného prostredia, ako aj kategórie produktov, môžu registrujúcemu pomôcť roztriediť trhový objem na skupiny použití s dostatočnou úrovňou podrobností.

Ak sa nedá použiť ani jedna kategória činností alebo procesov, výrobca, dovozca alebo následný užívateľ môžu namiesto priradenia jednej z definovaných kategórií opísať environmentálne vlastnosti použitia vlastnými slovami. Môže však byť užitočné začleniť do správy o chemickej bezpečnosti vysvetlenie, ktoré z existujúcich kategórií v prílohe R.12-4 sa zvažovali, a prečo sa netýkajú tohto konkrétneho prípadu. Týmto vysvetlením sa umožní úprava existujúcich kategórií alebo definovanie ďalších kategórií v nasledujúcej aktualizácii usmernení.

Prepojenie na odhad uvoľňovania stupňa 1

Pri všetkých kategóriách uvoľňovania do životného prostredia je možné odvodiť predvolený stupeň 1 (najhorší prípad) odhadu uvoľňovania (do vzduchu, vody, pôdy) na základe modulu výpočtu uvoľňovania a predvolené faktory uvoľňovania definované v tabuľke R.16-22 kapitoly R.16 v prílohe 1 k usmerneniam. Vypočítané uvoľňovanie sa dá previesť na odhad expozície na miestnej a regionálnej úrovni (pozri kapitolu R.16.3 usmernení).

Očakáva sa, že v rôznych sektoroch priemyslu sa vyvinú konkrétnejšie opisy podmienok používania súvisiacich so životným prostredím (*Konkrétne kategórie uvoľňovania do životného*

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

prostredia [SPERC]), ktoré budú mať za následok predefinovanie faktorov uvoľňovania. Keď budú kategórie SPERC dostupné, môžu sa použiť na odvodenie odhadov uvoľňovania v rámci konkrétnych sektorov alebo produktov. V prílohe R.12.4-3 sa nachádza prehľad dostupných kategórií SPERC (ktoré sa začlenia po dokončení prvej skupiny kategórií SPERC).

R.12.5.3. Kategórie výrobkov [AC]

Vymedzenie pojmu a rozsah pôsobnosti

Hodnotenie chemickej bezpečnosti sa musí týkať nielen použitia látky, ale aj následných fáz životného cyklu látok začlenených do matrice alebo na maticu výrobkov. Pre nebezpečné látky spracované vo výrobkoch preto platí, že výrobca alebo dovozca takejto látky môže považovať za potrebné určiť, ktorých druhov výrobkov sa týkajú hodnotenie chemickej bezpečnosti a expozičné scenáre. Dôležitosť fáz životného cyklu môžu ilustrovať dva príklady: i) V prípade expozície spotrebiteľov a životného prostredia je dôležité, či sa látka používa pri textilnej konečnej úprave odevov (styk s kožou, časté umývanie) alebo ako zložka v izolačných tabuliach na stavebné účely. ii) V prípade expozície pracovníkov a životného prostredia je dôležité, či sa bude látka nachádzať v náteroch povrchov lodí alebo vonkajších ocelových konštrukcií (vznik prachu počas odstraňovania náterov pomocou vonkajších brúsnych techník ako pravidelnej činnosti údržby), alebo či sa stane súčasťou náterov povrchu domácich spotrebičov (odstraňovanie náterov na konci životnosti sa uskutočňuje v rámci priemyselných procesov frézovania).

V prílohe R.12--5,1 sa nachádza zoznam všeobecných druhov výrobkov bez zamýšľaného uvoľňovania vrátane príkladov výrobkov patriacich do tejto všeobecnej kategórie. Dôraz sa kladie na charakterizáciu na základe materiálu. S cieľom umožniť aj opis životnosti v zložitých výrobkoch z viacerých materiálov sú do tohto zoznamu začlenené aj kategórie vozidiel a strojných zariadení. Kategórie výrobkov zodpovedajú konkrétnym kategóriám systému TARIC¹², a tým sa umožňuje aj ďalšia špecifikácia v rámci hodnotenia chemickej bezpečnosti na základe katalógu TARIC, ak to registrujúci alebo následný užívateľ považujú za potrebné. Pri opise výrobkov, pri ktorých sa môže vyskytnúť konkrétna expozícia pracovníkov, môžu pomôcť aj druhy výrobkov uvedené v zozname ako príklady, napr. nosenie kožených a gumených rukavíc, výrobky na brúsne a leštiace činnosti, odstraňovanie náterov z veľkých vozidiel, nosenie impregnovaného ochranného oblečenia.

V prílohe R.12-5.2 sa nachádza zoznam príkladov výrobkov, ktoré sa majú uvoľňovať. Látky, ktoré sa majú uvoľňovať, sa registrujú podľa nariadenia REACH, a preto majú v systéme deskriptorov používania osobitné postavenie. Tento zoznam je otvorený, aby sa počas procesu vykonávania nariadenia REACH dal dopĺňať, očakáva sa však, že zostane relatívne krátkym zoznamom jednotlivých prípadov.

Usmernenia týkajúce sa priradovania príslušnej kategórie

Na základe interných poznatkov a možných ďalších informácií od zákazníkov, priraduje výrobca alebo dovozca jednu alebo viac kategórií výrobkov, ktoré odrážajú typ výrobkov, pri ktorých je známe začlenenie tejto látky do konečného použitia (posledným následným užívateľom v reťazci alebo spotrebiteľmi). Ak sa neočakáva počas používania začlenenie látky do výrobkov, nepriradí sa žiadna kategória výrobkov (napr. pre riedidlá, čistiace prostriedky, pracie prášky).

Nebude možné alebo potrebné podrobne uviesť všetky druhy výrobkov, v ktorých môže látka nakoniec skončiť. Registrujúci však musí pri svojom hodnotení chemickej bezpečnosti vyhodnotiť možné riziká vyplývajúce z látky počas životnosti výrobku (a následných štádií životného cyklu odpadu) a môže subjektom dodávateľského reťazca oznámiť opatrenia na obmedzenie uvoľňovania/expozície vyplývajúce z výrobkov, napr. uvoľňovania farbivých chemických látok a chemických látok na konečnú úpravu z textílií. Preto bude registrujúci musieť pripraviť informácie o expozičnom scenári pre reprezentatívne druhy výrobkov pre svoju látku.

¹² Kategórie/kódy skupín tovarov v rámci integrovanej databázy colného sadzovníka Európskych spoločenstiev (Taric); http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds/tarhome_sk.htm

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Ak výrobca, dovozca alebo následný užívateľ nedokáže identifikovať vhodnú kategóriu výrobkov v prílohe 12-5.1, alebo chcú uviesť konkrétnejšie informácie, použitie sa opíše ako „iné“. Ak je to možné, vyberie sa kód (a zodpovedajúce znenie) zo systému TARIC (pozri internetové prepojenie v dolnej časti [prílohy R.12-5.1](#)).

Prepojenie na odhad uvoľňovania stupňa 1

Pri mnohých kategóriách výrobkov je možné odvodiť odhad expozície stupňa 1 pre spotrebiteľov na základe nástroja na odhad expozície pre spotrebiteľov ECETOC TRA. V prílohe R.12-5.3 sa uvádzajú najmä tie kategórie výrobkov, ktoré sa dajú vyhodnotiť pomocou nástroja ECETOC TRA.

R.12.3.6. Špecifikácia technickej funkcie látky pre kartu bezpečnostných údajov

Špecifikácia technickej funkcie látky ako takej (*čo látka spôsobuje*) sa vyžaduje pre časť 1.2 karty bezpečnostných údajov v prípade látok spĺňajúcich kritériá na klasifikovanie ako nebezpečných látok. Z tohto dôvodu môže registrujúci využiť druhy látok uvedené v prílohe R.12-6. Takáto špecifikácia môže byť užitočná aj na označenie expozičného scenára (alebo série expozičných scenárov), ktorý bol vypracovaný pre konkrétny druh látky (napr. rozpúšťadlo, pigment).

Podľa prílohy II nariadenia REACH sa použitia určujú aj pre zmesi. Je potrebné poznamenať, že sa nevyžaduje určenie technickej funkcie každej jednej látky v zmesi. Na karte bezpečnostných údajov pre zmes sa uvádza len použitie zmesi ako celku.

R.12.4. Opis na základe príkladov

R.12.4.1. Príklady priradenia použití ku kategórii systému deskriptorov

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

V tabuľke R.12-2 sa uvádza, ktoré kategórie je možné v prípade mnohých procesov/činností priradiť, a ktoré všeobecné charakteristiky podmienok používania daná kategória zahŕňa. Príklad sa týka vnútorného použitia pre pracovníkov (priemyselného alebo profesionálneho) a obsahuje látky i) začlenené do výrobkov alebo ii) nezačlenené do výrobkov. Z príkladov vyplýva, že sa dajú vyjadriť rôzne druhy činností v jednej kategórii expozície pracovníkov a v jednej kategórii expozície životného prostredia.

Tabuľka R.12-2: Príklady priradenia kategórií k vnútornému použitiu pre pracovníkov

Príklady na proces/činnosť	Kategória procesov z prílohy R.12-3 a kategória uvoľňovania do životného prostredia z prílohy R.12-4	Spôsob expozície zadaný v kategórii procesov a kategórii uvoľňovania do životného prostredia
Rozprašovanie farieb, čistiacich prípravkov, mazív a lepidiel	Techniky rozptylu vzduchom, napr. rozprašovanie (PROC 7 alebo PROC 11). Priemyselné použitie alebo široké disperzné profesionálne použitie látky, ktorá sa má stať súčasťou výrobku (ERC 5/ERC 8c) alebo nie (ERC 4/ERC 8a).	Látky sa môžu inhalovať ako výpary a aerosóly. Energia častíc aerosólov môže vyžadovať zvláštne kontroly expozície, v prípade náterov môže nadmerné rozprašovanie viesť k odpadovej vode a odpad z riedidla sa môže dostať do vzduchu.
Farbenie a konečná úprava textilu, kože alebo papiera	Operácie ponárania, ako napr. namáčanie a liatie (PROC 13). Priemyselné použitie látok, ktoré sa majú alebo nemajú stať súčasťou výrobku (ERC 4 alebo 5).	Látka sa na povrch nanáša ponáraním výrobku do kúpeľa a má sa stať súčasťou výrobku. Vznik prachu a aerosólov je obvykle nízky, uvoľňovanie sa dá ľahko kontrolovať. Vypúšťanie alebo likvidácia odpadov z odpadovej vody a/alebo odsávaných kúpeľov môžu byť dôležité.
Natieranie podláh, maľovanie stien štetcom alebo valčekom, čistenie/leštenie povrchov vytieraním	Nanášanie s nízkou energiou, ako napríklad natieranie valčekom, štetcom (PROC 10). Široko disperzné profesionálne použitie (ERC 8a alebo 8c).	Expozícia počas nanášania látky sa odvodzuje hlavne od vlastností látky (napr. tlak pár) alebo priameho styku s kožou. Vznik prachu a aerosólov je nepravdepodobný, čistenie pomôcok a strojov môže viesť k odpadovej vode a/alebo odpadu. Rozpúšťadlá sa môžu uvoľňovať do vzduchu.
Mechanické rezanie, brúsenie, vŕtanie alebo pieskovanie výrobkov	Vysokomechanické spracovanie celistvých kovov, látok viazaných v materiáloch alebo výrobkoch (PROC 24). Priemyselné alebo disperzné spracovanie výrobkov pracovníkmi za podmienok podporujúcich uvoľňovanie (ERC 11b alebo 12).	Veľká tepelná alebo kinetická energia pôsobiaca na látku pri obrusovaní, mechanickom rezaní, vŕtaní alebo pieskovaní. Očakávané uvoľňovanie pevných častíc (prach) alebo dymu. Spad sa musí zlikvidovať ako odpad.
Miešanie tuhých a kvapalných látok pri príprave náterov, čistiacich látok, plastických zlúčenín, textilných farbív v šaržiach	Použitie v uzavretom procese spracovania v šaržiach (PROC 3) alebo miešanie a zostavovanie zmesí v procese spracovania v šaržiach (s viacerými stupňami alebo značným stykom) (PROC 5), súvisiace prenosy látok (PROC 8a, 8b a 9). Formulácia do zmesí alebo v zmesiach (ERC 2 alebo ERC 3).	Hlavná manipulácia prebieha spôsobom brániacim šíreniu (napr. s uzavretými presunmi), existuje však istá možnosť styku (napr. počas odberu vzoriek). Tuhý alebo kvapalný materiál sa môže uvoľňovať ako výpary alebo prach, značná možnosť styku. Možno očakávať odpad alebo odpadovú vodu z čistenia zariadenia.

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

R.12.4.1.2. Príklad systematického opisovania použitia látky

V tabuľke R.12-3 sa zobrazuje systém deskriptorov z hľadiska životnosti. V tomto príklade je látka pigmentom používaným vo farbách na drevené výrobky (vnútorné a vonkajšie použitie). Farba (vrátane pigmentu) sa vyrába v procese spracovania v šaržiach s viacerými stupňami. Používajú ju pracovníci rozprašovaním a nanášaním štetcom. Aj spotrebitelia používajú farby obsahujúce pigment. V tomto príklade sa uvádza aj prípadné odstránenie farby z dôvodu renovácie. V tabuľke R.12-3 sa nachádza zoznam otázok, ktoré bude musieť registrujúci zodpovedať pri mapovaní použitia svojej látky.

Tabuľka R.12-3: Príklad stručného opisu niekoľkých použití pigmentu

Otázky na stručný a všeobecný opis použitia	Katégoria	Opis pigmentu na základe príkladov
Ktoré sektory odvetvia formulovania látku kupujú? V ktorých kategóriách chemických produktov sa používa?	PC 9a	Farby a nátery
Ktoré procesy sa používajú počas miešania/formulovania látky?	PROC 3, 8b, 9 ERC 2	Miešanie kvapalnej zmesi v uzavretom procese spracovania v šaržiach vrátane prenosov látky
Používajú látku ako takú alebo v zmesiach priemyselní pracovníci, profesionáli alebo spotrebitelia?	SU 3, 21, 22	Priemyselní pracovníci, profesionáli mimo priemyselných podnikov a spotrebitelia
V ktorom druhu procesov sa látka používa v rámci konečného použitia (z hľadiska pracovníkov)? Aké majú tieto použitia všeobecné environmentálne charakteristiky: vnútorné/vonkajšie použitie, použitie v priemyselných podnikoch alebo široko disperzné použitie, látka sa má stať súčasťou matrice výrobku, alebo má slúžiť ako pomôcka spracovania, alebo má reagovať na použitie?	PROC 7, 10, 11, 13 ERC 5 ERC 8c/f	Rozprašovanie, nanášanie štetcom, namáčanie Priemyselné podniky a široko disperzné použitie, vnútorné a vonkajšie použitie. Látka sa stane súčasťou výrobkov.
V ktorých spotrebiteľských produktoch sa látka použije? Aké majú tieto použitia všeobecné environmentálne charakteristiky?	PC 9a ERC 8c/f	Farby a nátery na použitie spotrebiteľmi
Ak sa látka stane súčasťou výrobku: V ktorých výrobkoch je obsiahnutá počas svojej životnosti (a následných štádiách životnosti odpadu)?	AC 11	Drevené výrobky
Ak sa látka stane súčasťou výrobku: Aké majú tieto použitia látky všeobecné environmentálne charakteristiky počas jej životnosti: vnútorné/vonkajšie použitie výrobkov, nízke alebo vysoké uvoľňovanie látky z výrobkov?	ERC 10a/11a	Vnútorné a vonkajšie použitie, nízke uvoľňovanie látky z výrobkov
Ak sa látka stane súčasťou výrobku: Existujú predvídateľné činnosti s výrobkom, ktoré vedú k odstráneniu látok z povrchu pri spracovaní alebo údržbe pomocou brúsnych techník (napr. opaľovanie farieb)?	ERC 10b/11b	Vnútorné a vonkajšie použitie, vysoké uvoľňovanie látky z výrobkov

R.12.5. Opis identifikovaných použití a vytváranie názvov expozičných scenárov

Systém deskriptorov použitia môže podporiť opis identifikovaných použití v oddiele 3.5 aplikácie IUCLID (ako súčasť dokumentácie k registrácii), zodpovedajúci opis použití v časti 2 správy o chemickej bezpečnosti a začlenenie harmonizovaných štruktúrovaných informácií do krátkeho názvu expozičných scenárov. Nástroj hodnotenia chemickej bezpečnosti agentúry ECHA *Chesar*¹³ obsahuje modul opisu použití a poskytuje štandardnú stromovú štruktúru životného cyklu na mapovanie použití látky (pozri obr. R.12-1).

R.12.5.1. Mapovanie použití na základe štruktúry životného cyklu

Dokumentovanie činností počas výroby a používania látky v hierarchickej stromovej štruktúre životného cyklu uľahčuje oznamovanie z hľadiska dodávateľského reťazca a umožňuje spojenie použití s tokmi objemu látky (potrebné na environmentálne hodnotenie). *Korene* tohto „stromu“ predstavujú výrobu látky a *výhonky* formulovanie rôznych chemických produktov. Použitia v rámci jednej kategórie chemických produktov sa rozvíjajú do rôznych priemyselných, profesionálnych a spotrebiteľských použití, po ktorých môže nasledovať životnosť vo výrobkoch.

Systém deskriptorov použitia podporuje dokumentovanie v hierarchickej štruktúre tak, že predstavuje 8 kombinácií **fáz** životného cyklu (výroba, formulácia, konečné použitie alebo životnosť) a hlavné **skupiny používateľov** (priemyselných pracovníkov, odborníkov alebo spotrebiteľov)¹⁴.

Okrem toho je možné sektory formulovania, v rámci ktorých výrobca alebo dovozca dodáva určitú látku, označiť ako **trhové sektory** (napríklad mazivá, čistiace prostriedky, lepidlá, nátery, plastické zlúčeniny).

Na úrovni *fázy* sa dá priradiť vhodná kategória uvoľňovania do životného prostredia, ktorá sa potom uplatní na všetkých pracovníkov alebo spotrebiteľov uvedených v tejto fáze. V rámci *fázy* sa všetky príslušné činnosti (*použitia*) súvisiace s látkou a vykonávané pracovníkmi a spotrebiteľmi môžu uviesť a opísať priradením kategórie PROC (činnosti pracovníkov) alebo PC (spotrebiteľské produkty). Upozornenie: Rozbaľovací zoznam pre kategórie produktov (PC) obsahuje aj produkty, ktoré nie sú určené na spotrebiteľské použitie.

Výroba/dovoz

- **Fáza výroby** [podľa ERC] [1]
 - *Procesy počas výroby [podľa PROC]*
- **Trhový sektor** [podľa PC]
- **Fáza formulovania** [podľa ERC] [2]
 - *Použitia na formulovanie [podľa PROC]*
- **Fáza priemyselného konečného použitia** [podľa ERC a SU] [3]
 - *Priemyselné použitia [podľa PROC]*
- **Fáza profesionálneho konečného použitia** [podľa ERC a SU] [4]
 - *Profesionálne použitia [podľa PROC]*

¹³ Agentúra ECHA v súčasnosti vyvíja nástroj *Chesar* (Chemical Safety Assessment and Reporting tool – Nástroj pre hodnotenie chemickej bezpečnosti a predkladanie správ o chemickej bezpečnosti) na pomoc registrujúcim pri príprave hodnotenia chemickej bezpečnosti (CSA) a správ o chemickej bezpečnosti (CSR). Agentúra ECHA plánuje vydať prvú verziu tohto nástroja na začiatku roku 2010.

¹⁴ Použitia definujú činnosti pracovníkov alebo spotrebiteľov súvisiace s látkou (vrátane procesov počas výroby látky a spracovania výrobkov, v ktorých je látka obsiahnutá). Fázy obsahujú jedno alebo viacero použití v určitom štádiu životného cyklu, ktoré charakterizujú podobné podmienky používania vzhľadom na i) životné prostredie a ii) hlavnú skupinu používateľov. Existujú 3 hlavné skupiny používateľov a 4 fázy. Pri fázach výroby a formulovania sa predpokladá, že sa vždy uskutočňujú v priemyselných podmienkach.

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

- **Fáza spotrebiteľského konečného použitia [podľa ERC] [5]**
 - *Spotrebiteľské použitie [podľa PC]*
- **Fáza životnosti (spotrebiteľská) [podľa ERC a AC] [6]**
 - *Použitia výrobkov (spotrebiteľmi) [podľa AC]*
- **Fáza životnosti (priemyselní pracovníci) [podľa ERC, AC a SU] [7]**
 - *Použitia výrobkov (profesionálnymi pracovníkmi) [podľa AC a PROC]*
- **Fáza životnosti (profesionálni pracovníci) [podľa ERC, AC a SU] [8]**
 - *Použitia výrobkov (profesionálnymi pracovníkmi) [podľa AC a PROC]*

Obr. R.12-1: Predvolená stromová štruktúra identifikovaných použití

Registrujúci môže svoj trh štruktúrovať podľa spotrebiteľov do rôznych sektorov formulovania (podľa druhu produktu, ktorý sa v tomto sektore vyrába) alebo do sektorov konečného použitia (podľa hospodárskeho sektora, v ktorom sa látka ako taká alebo v zmesi nakoniec používa)¹⁵. Na tento účel možno použiť rozbaľovacie zoznamy kategórií PC a SU. Ak predáva látku priamo konečným používateľom, trhový sektor a fáza formulovania sa môžu vynechať. Odporúča sa začať s opisom trhových sektorov (podľa PC), v rámci ktorých sa v následnom procese opíšu použitia.

Pri opise výroby alebo formulovania zmesi ako takej nie je potrebné priradiť sektor konečného použitia.

Ak sa ukáže, že environmentálne podmienky používania sa medzi jednotlivými sektormi v rámci jednej fázy životného cyklu výrazne líšia, posudzovateľ môže vytvoriť tú istú fázu životného cyklu znova v inom priemyselnom sektore. Preto môže kombinácia ERC a SU vo fáze konečného použitia pomôcť pri identifikácii a opise podmienok používania súvisiacich s environmentálnymi charakteristikami určitých sektorov priemyslu.

Ak sa ukáže, že pracovné podmienky súvisiace s používaniami pracovníkov sa medzi jednotlivými sektormi v rámci jednej fázy životného cyklu výrazne líšia, posudzovateľ môže vytvoriť tú istú fázu životného cyklu znova v inom priemyselnom sektore.

Fáza životnosti sa dá charakterizovať pomocou kategórií uvoľňovania do životného prostredia (ERC) a príslušných kategórií výrobkov (AC).

V rámci fáz životného cyklu sa dajú opísať činnosti pracovníkov a spotrebiteľov týkajúce sa určitých výrobkov. Tieto činnosti nie sú použitiami v zmysle nariadenia REACH (a preto sa na ne nevzťahujú povinnosti následného užívateľa), registrujúci je však povinný vo svojej správe o chemickej bezpečnosti opísať podmienky počas životnosti. Spotrebiteľské používanie výrobkov sa môže opísať pomocou kategórie AC, zatiaľ čo činnosti pracovníkov súvisiace s výrobkami sa opíšu ako kombinácia kategórie procesov (PROC) a príslušných kategórií výrobkov (AC).

Ak sa ukáže, že environmentálne podmienky počas životnosti sa medzi jednotlivými druhmi výrobkov výrazne líšia, posudzovateľ môže vytvoriť tú istú fázu životného cyklu znova v rámci iného výrobku (alebo skupiny výrobkov). Preto môže kombinácia ERC a SU vo fáze životného cyklu pomôcť pri identifikácii a opise podmienok súvisiacich s environmentálnymi charakteristikami určitých (skupín) výrobkov.

Upozornenie: Zo skúseností vyplýva, že opis používania založený iba na systéme deskriptorov použitia je zvyčajne na vytváranie a oznamovanie expozičných scenárov nedostatočný. Preto sú zvyčajne potrebné ďalšie vysvetlenia, ktoré slúžia na doplnenie opisu použití.

¹⁵ Sektory, v ktorých sa vyrábajú (= formulujú = miešajú) prípravky [= zmesi = chemické produkty], sa dajú lepšie opísať podľa druhu chemického produktu než podľa kódu NACE, keďže systém NACE neumožňuje dostatočnú diferenciáciu sektorov formulovania.

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Obr. R.12-2 zobrazuje použitia látky opísané v stromovej štruktúre životného cyklu.

Obr. R.12-2: Opis opisu použitia na základe príkladov v stromovom zobrazení životného cyklu

Pridá sa v ďalšej fáze

R.12.5.2. Vytváranie názvov expozičných scenárov

Registrujúci pomenuje každý expozičný scenár obsiahnutý v správe o chemickej bezpečnosti a priložený k rozšírenej karte bezpečnostných údajov krátkym názvom určujúcim použitia, ktorých sa expozičný scenár týka. Keďže expozičné scenáre môžu byť všeobecné (týkajúce sa rôznych použití) alebo konkrétne (týkajúce sa iba jedného alebo niekoľkých použití), názov expozičného scenára môže byť rôzny:

- Jedno použitie (ako je definované registrujúcim) sa môže uskutočniť za úplne odlišných podmienok v rôznych trhových sektoroch, preto môžu byť potrebné rôzne expozičné scenáre. V takýchto prípadoch môžu rôzne expozičné scenáre v názve obsahovať rovnakú kategóriu PROC a rovnakú kategóriu ERC spolu s rôznym sektorom použitia (SU). Pre rovnakú kategóriu spotrebiteľských produktov (PC) môžu byť potrebné rôzne expozičné scenáre, ak hodnotenie expozície napríklad naznačuje, že koncentrácia látky musí byť v určitých spotrebiteľských produktoch v rámci rovnakej kategórie¹⁶ obmedzená na nižšiu koncentráciu.
- Rôzne použitia (ako sú definované registrujúcim) sa môžu nachádzať v tom istom expozičnom scenári, ak sa na všetky použitia vzťahujú rovnaké prevádzkové podmienky a opatrenia na manažment rizík. V takom prípade bude názov expozičného scenára obsahovať rôzne kategórie procesov, kategórie produktov, kategórie výrobkov alebo kategórie uvoľňovania do životného prostredia.
- Na účely oznámenia môže registrujúci uviesť všetky činnosti súvisiace s látkou, ktoré sú relevantné v príslušnom dodávateľskom reťazci, len do jedného expozičného scenára. Preto môže expozičný scenár obsahovať rôzne súbory prevádzkových podmienok a opatrení na manažment rizík súvisiace s rôznymi činnosťami. Musí sa však zabezpečiť, aby bola táto dokumentácia zrozumiteľná a týkala sa každého následného užívateľa.

Tabuľka R.12-4: Názvová časť expozičného scenára vyjadrujúca činnosti pracovníkov¹⁷

Formát expozičného scenára (1) vyjadrujúci použitia realizované pracovníkmi	
1. Názov	
Voľný krátky názov	
Systémový názov vychádzajúci z deskriptora použitia	
Zohľadnené procesy, úlohy, činnosti	

R.12.5.3. Opis identifikovaných použití v aplikácii IUCLID

Každý registrujúci je povinný začleniť *stručný všeobecný opis všetkých identifikovaných použití* do svojej technickej dokumentácie (pozri kapitolu 3.5 aplikácie IUCLID)¹⁸ a do časti 2 správy

¹⁶ Pozri podkategórie produktov, ktoré je možné hodnotiť pomocou nástroja ECETOC TRA pre spotrebiteľov.

¹⁷ Pozri návrh aktualizácie časti D.2.2 (Formát expozičného scenára) v časti D Usmernenia k požiadavkám na informácie a k hodnoteniu chemickej bezpečnosti.

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

o chemickej bezpečnosti. Odporúča sa založiť *stručný všeobecný opis použitia* na systéme deskriptorov uvedenom v týchto usmerneniach a uviesť v oddiele 3.5 aplikácie IUCLID odkaz na expozičné scenáre uvedené v správe o chemickej bezpečnosti (v prípade potreby). Tým sa zabezpečí, že opis identifikovaného použitia bude v **súlade** s názvami a obsahom expozičných scenárov. Poznámka: Dosiachnutie tohto súladu je zákonnou požiadavkou stanovenou v časti 5.1.1 prílohy I k nariadeniu REACH.

Nástroj hodnotenia chemickej bezpečnosti *Chesar* bude obsahovať funkciu na oznamovanie identifikovaných použití a súvisiacich expozičných scenárov po vykonaní hodnotení a vytvorení expozičných scenárov. Takéto *zobrazenie oznámenia* použití sa môže začleniť do časti 2 správy o chemickej bezpečnosti a oddielu 3.5 aplikácie IUCLID. Informácie oznámené v oddiele 3.5 aplikácie IUCLID sa budú v jednom aspekte líšiť od informácií začlenených do správy o chemickej bezpečnosti: Opis následných fáz životného cyklu (životnosť a fáza životného cyklu odpadu) nebude súčasťou časti 3.5 aplikácie IUCLID. Dôvodom je, že príloha VI k nariadeniu REACH sa týka identifikovaných použití, nie však následnej životnosti.

Informácie, ktoré sa majú oznámiť v časti 3.5 aplikácie IUCLID, sú stručným všeobecným opisom identifikovaných použití a určením, či majú výrobky následnú životnosť.

Oznámenie identifikovaných použití v štruktúre aplikácie IUCLID bude vychádzať z týchto zásad:

- Správa o identifikovaných použitíach je rozdelená do troch blokov podľa hlavných skupín používateľov: pracovníci v priemyselnom prostredí (priemyselné použitie), pracovníci v nepriemyselnom prostredí (profesionálne použitie), spotrebiteľia (spotrebiteľské použitie).
- Jedinečný názov identifikovaného použitia¹⁹ sa oznámi podľa riadkov. Každé identifikované použitie je charakterizované množstvom deskriptorov použitia.
 - Pre každé identifikované použitie sa oznámi kategória procesov (PROC) pre pracovníkov alebo kategória produktov (PC) pre spotrebiteľov. Je možné oznámiť niekoľko kategórií procesov (PROC) alebo kategórií produktov (PC) na jeden riadok. To môže byť užitočné napríklad vtedy, ak sa postupnosť procesov nachádza v jednom expozičnom scenári a jednom odhade expozície (na základe množiny nameraných údajov) zodpovedajúcom tejto postupnosti procesov. Odporúča sa však vo väčšine prípadov oznámiť len jednu kategóriu na jeden riadok, aby sa zabezpečil súlad s odhadom expozície a charakterizáciou rizika v hodnotení chemickej bezpečnosti.
 - Pre každé identifikované použitie sa oznamuje jedna alebo viacero kategórií uvoľňovania do životného prostredia (ERC). Ak sa napríklad neidentifikujú žiadne relevantné rozdiely medzi vnútorným a vonkajším použitím, obe kategórie ERC môžu patriť do jedného použitia. Odporúča sa však vo väčšine prípadov oznámiť len jednu kategóriu na jeden riadok, aby sa zabezpečil súlad s odhadom expozície a charakterizáciou rizika v hodnotení chemickej bezpečnosti.
 - Ak tvoria prvok názvu expozičného scenára trhové sektory, musí sa oznámiť aj tento deskriptor (jeden alebo viacnásobný v každom riadku). Okrem toho, v prípade potreba sa môže každé identifikované použitie opísať pomocou jedného alebo viacerých sektorov konečného použitia (SU). V dôsledku toho sa povoľujú viacnásobné záznamy pre trhový sektor (opísaný podľa druhu chemického produktu [PC]) a sektor konečného použitia (SU).

¹⁸ Pozri článok 10 písm. a) bod iii) nariadenia REACH v súvislosti s časťou 3.5 prílohy VI.

¹⁹ Názov použitia vo formáte voľného textu.

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

- Ak identifikované použitie vedie k začleneniu látky do výrobku (a látka zostane v suchej zmesi), táto skutočnosť sa označí, pretože je potom potrebné vyhodnotiť životnosť príslušných výrobkov (alebo suchých či konzervovaných zmesí). Môžu sa oznámiť očakávané kategórie výrobkov (AC) pre následnú životnosť. V správe o identifikovaných použitíach²⁰ nie je potrebný ďalší opis podmienok životnosti.
- Pre každé identifikované použitie je možné vytvoriť odkaz na číslo alebo voľný krátky názov expozičného scenára (jeden alebo viacero expozičných scenárov), ktoré sa týkajú daného použitia. Týmto prepojením sa zabezpečí, že všetky identifikované použitia budú v prípade potreby zahrnuté minimálne v jednom expozičnom scenári.

Tabuľka R.12-5 obsahuje stĺpce dostupné v oddiele 3.5 aplikácie IUCLID určené na opis identifikovaných použití látky vzhľadom na činnosti pracovníkov v priemysle. Dostupné sú dve podobné tabuľky, jedna pre pracovníkov v nepriemyselnom prostredí (profesionálne použitie) a jedna pre spotrebiteľov.

Tabuľka R.12-5: Tabuľka oznámenia identifikovaných použití súvisiacich s priemyselnými pracovníkmi v aplikácii IUCLID

Č. id. použ.	Názov identifikovaného použitia	Kategória procesu v (PROC)	Kategória a uvoľňovania do životného prostredia (ERC)	Látka dodávaná na toto použitie vo forme	Trhový sektor podľa druhu chemického produktu (PC)	Sektor konečného použitia (SU)	Je následná životnosť pre toto použitie relevantná?	Kategória výrobkov (AC) súvisiaca s následnou životnosťou	Odkaz na expozičný scenár v správe o chemickej bezpečnosti
				látka zmes			áno/nie		

²⁰ Poznámka: Fáza životnosti látky vo výrobkoch a fáza životného cyklu odpadu nepatria podľa nariadenia REACH k použitiam.

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Príloha R.12-1: Zoznam deskriptorov pre sektory použitia (SU)

Kľúčový deskriptor: Hlavné skupiny používateľov		
SU 3	Priemyselné použitia: Použitia látok ako takých alebo v prípravkoch* v priemyselných podnikoch	
SU 21	Spotrebiteľské použitia: Domácnosti (= široká verejnosť = spotrebiteľia)	
SU 22	Profesionálne použitia: Široká verejnosť (administratíva, vzdelávanie, zábava, služby, remeslá)	
Doplňujúci deskriptor: Sektory konečného použitia		Kódy NACE ²¹
SU 1	Poľnohospodárstvo, lesníctvo, rybolov	A
SU 2a	Baníctvo (okrem odvetví blízko pobrežia)	B
SU 2b	Odvetvia blízko pobrežia	B 6
SU 4	Výroba potravinárskych produktov	C 10,11
SU 5	Výroba textilu, kože, kožušín	C 13-15
SU 6a	Spracovanie dreva a výroba produktov z dreva	C 16
SU 6b	Výroba buničiny, papiera a produktov z papiera	C 17
SU 7	Tlač a reprodukcia nahrávaných médií	C 18
SU 8	Výroba veľkoobjemových chemických látok vo veľkom rozsahu (vrátane ropných produktov)	C 19.2 + 20.1
SU 9	Výroba čistých chemikálií	C 20.2-20.6
SU 10	Príprava [miešanie] prípravkov a/alebo ich prebaľovanie (okrem zliatin)	C 20.3-20.5
SU 11	Výroba produktov z gumy	C 22.1
SU 12	Výroba produktov z plastov vrátane zlučovania a konverzie	C 22.2
SU 13	Výroba iných nekovových minerálnych produktov, napr. omietok, cementu	C 23
SU 14	Výroba základných kovov vrátane zliatin	C 24
SU 15	Výroba montovaných kovových produktov okrem strojných zariadení a vybavenia	C 25
SU 16	Výroba počítačových, elektronických a optických produktov, elektrické vybavenie	C 26-27
SU 17	Hlavná výroba, napr. stroje, vybavenie, vozidlá, iné prepravné vybavenie	C 28-30, 33
SU 18	Výroba nábytku	C 31
SU 19	Stavebné a konštrukčné práce	F
SU 20	Zdravotné služby	Q 86
SU 23	Dodávky elektriny, pary, plynu, vody a čistenie odpadových vôd	C 35-37
SU 24	Vedecký výskum a vývoj	C 72
SU 0	Iné	
http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/index/nace_all.html		

²¹ Európska komisia, Hospodárska súťaž: zoznam kódov NACE (2007.11.19)
http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/index/nace_all.html

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Upozornenie: Tento zoznam nie je vzhľadom na použitia, ktoré sa môžu opísať podľa nariadenia REACH, úplný. Ostatné použitia opíšte podľa vhodnosti.

* **Upozornenie:** Z dôvodu zachovania jednotnosti so systémom deskriptorov v aplikácii IUCLID 5.2 sa v týchto zoznamoch nenahrádza termín „prípravok“ termínom „zmes“.

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Príloha R.12-2.1: Zoznam deskriptorov pre kategóriu chemických produktov (PC)

Kategória chemických produktov (PC)		
	Kategória na opis trhových sektorov (na úrovni dodávok) týkajúca sa všetkých použití (pracovníkov aj spotrebiteľov)	Príklady a vysvetlivky
PC 1	Lepidlá, utesňovacie hmoty	
PC 2	Adsorbenty	
PC 3	Produkty na čistenie vzduchu	
PC 4	Nemrznúce a odmrazovacie produkty	
PC 7	Základné kovy a zliatiny	
PC 8	Biocídne produkty (napr. dezinfekčné prípravky, prípravky na kontrolu škodcov)	Kategória PC 35 by sa mala priradiť k dezinfekčným prípravkom, ktoré sa používajú ako zložka čistiacich prípravkov.
PC 9a	Nátery a farby, riedidlá, odstraňovače náterov	
PC 9b	Plnivá, tmely, omietky, modelárska hlina	
PC 9c	Farby na maľovanie prstom	
PC 11	Výbušniny	
PC 12	Hnojivá	
PC 13	Pohonné hmoty	
PC 14	Produkty na úpravu kovových povrchov vrátane galvanických a galvanotechnických produktov	Patria sem látky trvalo viazané na kovový povrch.
PC 15	Produkty na úpravu nekovových povrchov	Napríklad ošetrovanie stien pred natieraním.
PC 16	Kvapaliny prenášajúce teplo	
PC 17	Hydraulické kvapaliny	
PC 18	Atrament a tonery	
PC 19	Medziprodukt	
PC 20	Produkty ako látky na úpravu pH, vločkovacie látky (flokulanty), zrážacie látky, neutralizačné látky	Do tejto kategórie patria pomôcky pri spracovaní používané v chemickom priemysle.
PC 21	Laboratórne chemikálie	
PC 23	Produkty na činenie kože, farbenie, konečnú úpravu, impregnáciu a starostlivosť o kožu	
PC 24	Lubrikanty, mazivá a vypúšťané produkty	
PC 25	Kvapaliny na prácu s kovmi	
PC 26	Produkty na farbenie, konečnú úpravu a impregnáciu papiera a lepenky: vrátane bielidiel a ďalších pomôcok pri spracovaní	
PC 27	Prípravky na ochranu rastlín	
PC 28	Parfumy, vône	
PC 29	Lieky	
PC 30	Fotochemikálie	
PC 31	Leštidlá a vosky	
PC 32	Polymérové prípravky a zlúčeniny	
PC 33	Polovodiče	
PC 34	Farbivá, produkty na konečnú úpravu a impregnáciu textilu vrátane bielidiel a ďalších	

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Kategória chemických produktov (PC)		
	Kategória na opis trhových sektorov (na úrovni dodávok) týkajúca sa všetkých použití (pracovníkov aj spotrebiteľov)	Príklady a vysvetlivky
	pomôcok pri spracovaní	
PC 35	Produkty na umývanie a čistenie (vrátane produktov na základe rozpúšťadiel)	
PC 36	Produkty na zmäkčovanie vody	
PC 37	Chemikálie na úpravu vody	
PC 38	Produkty na zváranie a spájkovanie (s tavenými nátermi alebo taviacimi jadrami), produkty na tavenie	
PC 39	Kozmetika, produkty na osobnú hygienu	
PC 40	Extrakčné činidlá	
PC 0	Iné (použite kódy UCN: pozri posledný riadok)	
http://www.rivm.nl/en/healthanddisease/productsafety/ConsExpo.jsp http://195.215.251.229/fmi/xsl/spin/SPIN/guide/menuguide.xsl?-db=spinguide&-lay=overview&-view#		

Upozornenie: Tento zoznam nie je vzhľadom na použitia, ktoré sa môžu opísať podľa nariadenia REACH, úplný. Ostatné použitia opíšte podľa vhodnosti.

* **Upozornenie:** Z dôvodu zachovania jednotnosti so systémom deskriptorov v aplikácii IUCLID 5.2 sa v týchto zoznamoch nenahrádza termín „prípravok“ termínom „zmes“.

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Príloha R.12-2.2: Spotrebiteľské produkty hodnotené v rámci zacieleného hodnotenia rizík ECETOC

Kategória produktov (prípravkov)	Podkategória produktov (prípravkov)
PC 1: Lepidlá, utesňovacie hmoty	Lepidlá, použitie pri záľubách
	Lepidlá, použitie pri domácom majstrovaní (kobercové lepidlo, dlaždicové lepidlo, lepidlo na drevené parkety)
	Rozprašovacie lepidlo
	Utesňovacie hmoty
PC 3: Produkty na čistenie vzduchu	Čistenie vzduchu, okamžitý účinok (aerosólové rozprašovače)
	Čistenie vzduchu, nepretržitý účinok (pevné a tekuté)
PC 9a: Nátery, farby ²² , riedidlá, odstraňovače	Vodová latexová farba na steny
	Vodová farba bohatá na rozpúšťadlá, vysokoodolná
	Aerosólové rozprašovadlo v plechovke
	Odstraňovače (farieb, lepidiel, tapiet, utesňovacích hmôt)
PC 9b: Plnivá, tmely, omietky, modelárska hlina	Plnivá a tmely
	Omietky a zmesi na vyrovnávanie podláh
	Modelárska hlina
PC 9c: Farby na maľovanie prstom	Farby na maľovanie prstom
PC 12: Hnojivá	Prípravky na úpravu trávnikov a záhradné prípravky
PC 13: Pohonné hmoty	Kvapaliny
PC 24: Lubrikanty, mazivá a vypúšťané produkty	Kvapaliny
	Lepiace hmoty
	Rozprašovače
PC 31: Leštidlá a vosky	Leštidlá, vosky/krémy (podlahy, nábytok, topánky)
	Leštidlá, rozprašovače (nábytok, topánky)
PC 35: Produkty na umývanie a čistenie (vrátane produktov na základe rozpúšťadiel)	Pracie prostriedky a produkty na umývanie riadu
	Čistiace prostriedky, kvapaliny (čistiace prostriedky na všetky účely, hygienické prostriedky, čističe podláh, čističe skla, čističe kobercov, čističe kovov)
	Čistiace prostriedky, rozprašovače so spúšťačom (čistiace prostriedky na všetky účely, hygienické prostriedky, čističe skla)

Upozornenie: Tento zoznam nie je vzhľadom na použitia, ktoré sa môžu opísať podľa nariadenia REACH, úplný. Ostatné použitia opíšte podľa vhodnosti.

²² Expozícia spotrebiteľov suchým/konzervovaným farbám vo výrobkoch je obsahom odhadov expozície TRA týkajúcich sa drevených výrobkov (pozri prílohu R.13-5.3). Patrí sem aj odhad expozície pre uvoľňovanie zo suchých náterov stien.

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

* **Upozornenie:** Z dôvodu zachovania jednotnosti so systémom deskriptorov v aplikácii IUCLID 5.2 sa v týchto zoznamoch nenahrádza termín „prípravok“ termínom „zmes“.

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Príloha R.12-3: Zoznam deskriptorov pre kategórie procesov (PROC)

Kategórie procesov [PROC]		
	Kategórie procesov	Príklady a vysvetlivky
PROC 1	Použitie v uzavretom procese bez pravdepodobnosti expozície	Použitie látok v izolovanom systéme s vysokou integritou, kde existuje len malá možnosť na expozície, napr. odber vzoriek prebieha pomocou systémov s uzavretou slučkou.
PROC 2	Použitie v uzavretom nepretržitom procese s príležitostnou kontrolovanou expozíciou	Nepretržitý proces, ale s takou filozofiou návrhu, ktorá nie je zvlášť zameraná na maximálne zníženie emisií. Proces nemá vysokú integritu a vyskytuje sa príležitostná expozícia, napr. počas údržby, odberu vzoriek a poškodenia vybavenia.
PROC 3	Použitie v uzavretom procese spracovania v šaržiach – syntéza alebo príprava (formulácia)	Výroba chemikálie alebo príprava spracovania v šaržiach, kde hlavná manipulácia prebieha izolovaným spôsobom, napr. pomocou uzavretých presunov, kde však existuje istá možnosť na styk s chemikáliami, napr. pri odbere vzoriek.
PROC 4	Použitie v šaržiach a iné procesy (syntéza), kde je možnosť expozície	Použitie pri výrobe chemikálie v šaržiach, kde sa vyskytuje značná možnosť expozície, napr. počas plnenia, odberu vzoriek alebo vypúšťania materiálu a keď výroba je navrhnutá tak, že pravdepodobne dochádza k expozícii.
PROC 5	Miešanie alebo zostavovanie zmesí v procese spracovania v šaržiach pre prípravu (formuláciu) prípravkov* a výrobkov (viacstupňový a/alebo značný styk)	Použitie pri výrobe alebo príprave (formulácii) chemických produktov alebo výrobkov pomocou technológií spojených s miešaním alebo zostavovaním zmesí tuhých alebo kvapalných materiálov a kde proces prebieha v stupňoch a poskytuje možnosť pre značný kontakt v akomkoľvek stupni.
PROC 6	Kalandrovacie operácie	Spracovanie matrice produktu. Kalandrovanie pri zvýšenej teplote. Povrch exponovaný vo veľkom.
PROC 7	Priemyselné rozprašovanie	Techniky rozptylu vzduchom. Rozprašovanie povrchových náterov, lepidiel, leštidiel/čistiacich prostriedkov, produktov na čistenie vzduchu, pieskovanie. Látky sa môžu inhalovať ako aerosóly. Energia častíc aerosólov môže vyžadovať rozšírené kontroly expozície, v prípade náterov môže nadmerné rozprašovanie viesť k odpadovej vode a odpadu.
PROC 8a	Presun látky alebo prípravku (plnenie/vypúšťanie) do/z nádob/veľkých kontajnerov v neurčených zariadeniach	Odber vzoriek, nakladanie, plnenie, presun, vysypávanie, balenie do vriec v neurčených zariadeniach. Treba počítať s expozíciou spojenou s prachom, výparmi, aerosólmi alebo rozliatou (rozsypanou) látkou a čistením zariadenia.
PROC 8b	Presun látky alebo prípravku (plnenie/vypúšťanie) do/z nádob/veľkých kontajnerov v určených zariadeniach	Odber vzoriek, nakladanie, plnenie, presun, vysypávanie, balenie do vriec v určených zariadeniach. Treba počítať s expozíciou spojenou s prachom, výparmi, aerosólmi alebo rozliatou (rozsypanou) látkou a čistením zariadenia.
PROC 9	Presun látky alebo prípravku do malých nádob (určená plniaca linka vrátane	Plniace linky navrhnuté zvlášť na zachytávanie výparov aj emisií aerosólov a na maximálne zníženie rozliatej

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Kategoríe procesov [PROC]		
	Kategoríe procesov	Príklady a vysvetlivky
	váženia)	(rozsypanej) látky.
PROC 10	Použitie valčekov a štetcov	Nanášanie s nízkou energiou, napríklad náterov. Vrátane čistenia povrchov. Látky sa môžu inhalovať ako výpary, styk s kožou môže nastať prostredníctvom kvapôčok, postriekania, práce s utierkami a manipulácie s upravenými povrchmi.
PROC 11	Nepriemyselné rozprašovanie	Techniky rozptylu vzduchom. Rozprašovanie povrchových náterov, lepidiel, leštidiel/čistiacich prostriedkov, produktov na čistenie vzduchu, pieskovanie. Látky sa môžu inhalovať ako aerosóly. Energia častíc aerosólov môže vyžadovať rozšírené kontroly expozície.
PROC 12	Použitie nadúvadiel pri výrobe napenených látok	
PROC 13	Úprava výrobkov namáčaním a liatím	Operácie ponárania. Úprava výrobkov namáčaním, liatím, ponáraním, napúšťaním, vymývaním alebo premývaním látok vrátane tvarovania za chladu alebo matrice typu živíc. Patrí sem aj manipulácia s upravenými predmetmi (napr. po farbení, pokovovaní). Látka sa na povrch nanáša technikou vyžadujúcou nízku energiu, ako napríklad namáčaním výrobku do kúpeľa alebo naliatím prípravku na povrch.
PROC 14	Výroba prípravkov* alebo výrobkov tabletovaním, lisovaním, vytláčaním, tvorbou peliet	Spracovanie prípravkov alebo látok (pevných aj kvapalných) do prípravkov alebo výrobkov. Látky v chemickej matici môžu byť vystavené zvýšeným mechanickým alebo tepelnoenergetickým podmienkam. Expozícia sa predovšetkým týka prchavých látok alebo vytváraného dymu, môže sa formovať aj prach.
PROC 15	Použitie vo forme laboratórneho činidla	Použitie látok na prácu v laboratóriu v malom (prítomnosť na pracovisku: < 1 l alebo 1 kg). Väčšie laboratória a zariadenia pre výskum a vývoj sa majú považovať za priemyselné procesy.
PROC 16	Použitie materiálu ako zdroja pohonných látok. S obmedzenou expozíciou nezhoreného produktu sa má počítať.	Zahŕňa použitie materiálu ako zdroja pohonných látok (vrátane prídavných látok), kde sa s obmedzenou expozíciou nezhoreného produktu počíta. Nezahŕňa expozíciu ako dôsledok rozliatej látky alebo spaľovania.
PROC 17	Lubrikácia v podmienkach s vysokou energiou a v čiastočne otvorenom procese	Lubrikácia v podmienkach s vysokou energiou (teplota, trenie) medzi pohyblivými dielmi a látkou. Značná časť procesu je otvorená voči pracovníkom. Kvapalina na opracovanie kovov môže tvoriť aerosóly alebo dym z dôvodu rýchlo sa pohybujúcich kovových častí.
PROC 18	Mazanie v podmienkach s vysokou energiou	Použitie ako mazivo v miestach, kde sa medzi látkou a pohyblivými časťami používa značná energia alebo teplota.

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Kategoríe procesov [PROC]		
	Kategoríe procesov	Príklady a vysvetlivky
PROC 19	Ručné miešanie s blízkym stykom. K dispozícii je iba osobné ochranné vybavenie.	Zameriava sa na činnosti, kde sa vyskytuje blízky a zámerný styk s látkami bez zvláštnych metód kontroly expozície, iných ako osobného ochranného vybavenia (PPE).
PROC 20	Kvapaliny na prenos tepla a tlaku pri profesionálnom použití rozptylom. Ide však o uzavreté systémy.	Motorová nafta a motorový olej, brzdové kvapaliny. Aj pri týchto použitíach môže byť mazivo vystavené podmienkam s vysokou energiou a počas použitia sa môžu vyskytnúť chemické reakcie. Odsávané kvapaliny sa musia zlikvidovať ako odpad. Pri oprave a údržbe môže dôjsť k styku s pokožkou.
PROC 21	Nízkoenergetická manipulácia s látkami viazanými v materiáloch a/alebo výrobkoch	Ručné rezanie, valcovanie za studena alebo montáž/demontáž materiálu/výrobku (vrátane kovov v celistvej forme), ktoré môžu viesť k uvoľňovaniu vlákien, výparov alebo prachu z kovov.
PROC 22	Potenciálne uzavreté operácie spracovania s minerálmi/kovmi pri zvýšenej teplote Priemyselné prostredie	Činnosti v taviacich peciach, peciach, rafinériách, koksárenských peciach. Treba počítať s expozíciou spojenou s prachom a dymom. Vypúšťanie z priameho chladenia môže byť dôležité.
PROC 23	Operácie otvoreného spracovania a presunu s minerálmi/kovmi pri zvýšenej teplote	Odlievanie do pieskových foriem, výlisky zhotovované pod tlakom, odpich pece a odlievanie roztavených tuhých látok, zhŕňanie roztavených tuhých látok, príprava asfaltovej dlažby. Treba počítať s expozíciou spojenou s prachom a dymom.
PROC 24	Vysokoenergetické spracovanie (mechanickou energiou) látok viazaných v materiáloch a/alebo výrobkoch	Veľká tepelná alebo kinetická energia pôsobiaca na látku (vrátane kovov v celistvej forme) pri valcovaní/tvarovaní za tepla, obrusovaní, mechanickom rezaní, vŕtaní alebo pieskovaní. Expozícia sa vyskytuje predovšetkým vo forme prachu. Dajú sa očakávať emisie prachu alebo aerosólov v dôsledku priameho chladenia.
PROC 25	Ďalšie pracovné operácie s kovmi za horúca	Zváranie, spájkovanie, vyrezávanie drážok, spájkovanie plameňom, rezanie plameňom. Expozícia sa vyskytuje predovšetkým vo forme výparov a plynov.
PROC 26	Spracovanie pevných anorganických látok pri teplote okolitého prostredia	Prenos a spracovanie rúd, koncentrátov, oxidov a odrezkov či zlomkov surových kovov, balenie, vybaľovanie, miešanie/zostavovanie zmesí a váženie kovového prášku alebo ďalších minerálov ²³ .
PROC 27a	Výroba kovových práškov (procesy za tepla)	Výroba kovových práškov pomocou metalurgických procesov za tepla (atomizácia, suchá disperzia) ²⁴ .
PROC 27b	Výroba kovových práškov (procesy za vlhka)	Výroba kovových práškov pomocou metalurgických procesov za vlhka (elektrolýza, vlhká disperzia) ²⁵ .

²³ Nezodpovedajúci záznam TRA.

²⁴ Nezodpovedajúci záznam TRA.

²⁵ Nezodpovedajúci záznam TRA.

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Upozornenie: Tento zoznam nie je vzhľadom na použitia, ktoré sa môžu opísať podľa nariadenia REACH, úplný. Ostatné použitia opíšte podľa vhodnosti.

* **Upozornenie:** Z dôvodu zachovania jednotnosti so systémom deskriptorov v aplikácii IUCLID 5.2 sa v týchto zoznamoch nenahrádza termín „prípravok“ termínom „zmes“.

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Príloha R.12-4.1: Opis kategórií uvoľňovania do životného prostredia (ERC)

Číslo ERC	Názov	Opis
ERC 1	Výroba látok	Výroba organických a anorganických látok v chemickom a petrochemickom priemysle, priemysle primárnych kovov a minerálnom priemysle vrátane medziproduktov a monomérov pomocou nepretržitých procesov alebo procesov spracovania v šaržiach za použitia určeného alebo viacúčelového vybavenia, či už technicky ovládateľného alebo používaného manuálne.
ERC 2	Formulovanie prípravkov*	Miešanie a zostavovanie zmesí do (chemických) prípravkov vo všetkých odvetviach formulovania, ako napríklad farbách, produktoch na domáce majstrovanie, pigmentových hmotách, pohonných hmotách, domácich spotrebičoch (čistiacich prostriedkov), mazív atď.
ERC 3	Formulovanie v materiáloch	Miešanie alebo zostavovanie zmesí látok, ktoré budú fyzikálne alebo chemicky viazané v matrici alebo na matrici (materiálu), ako napríklad plastové prídavné materiály do hlavných šarží alebo plastické zlúčeniny. Napríklad plastikátory alebo stabilizátory v hlavných šaržiach alebo produktoch PVC, regulátor rastu kryštálu vo fotografických filmoch atď.
ERC 4	Priemyselné použitie pomôcok pri spracovaní v procesoch a produktoch, ktoré sa nestanú súčasťou výrobkov.	Priemyselné použitie pomôcok pri spracovaní pri nepretržitých procesoch alebo procesoch spracovania v šaržiach pomocou určeného alebo viacúčelového vybavenia, a to buď technicky ovládateľného alebo používaného ručne. Napríklad rozpúšťadlá používané pri chemických reakciách alebo použitie rozpúšťadiel počas nanášania farieb, používanie mazív v kvapalinách na opracovanie kovov, činidlá proti obťahovaniu pri liatí/odlievaní polymérov.
ERC 5	Priemyselné použitie s výsledným začlenením do matrice alebo na matricu	Priemyselné použitie látok ako takých alebo v prípravkoch (pomôcky nepoužívané pri spracovaní), ktoré budú fyzikálne alebo chemicky viazané v matrici alebo na matrici (materiál), ako napríklad spojivo vo farbách a náteroch alebo lepidlách, farby v textilných tkaninách a kožených výrobkoch, kovy v náteroch aplikované pomocou pokovovania a galvanizovania. Kategória obsahuje látky vo výrobkoch s určitou funkciou a aj látky zostávajúce vo výrobku po jeho použití ako pomôcky pri spracovaní v predchádzajúcej fáze životného cyklu (napr. tepelné stabilizátory pri spracovaní plastov).
ERC6a	Priemyselné použitie vedúce k výrobe ďalšej látky (použitie medziproduktov)	Použitie medziproduktov predovšetkým v chemickom priemysle pomocou nepretržitých procesov alebo procesov spracovania v šaržiach použitím určeného alebo viacúčelového vybavenia, a to buď technicky ovládateľného alebo používaného ručne, na syntézu (výrobu) ďalších látok. Napríklad použitie chemických stavebných prvkov (počiatočných produktov) pri syntéze agrochemikálií, liekov, monomérov atď.
ERC6b	Priemyselné použitie reaktívnych pomôcok pri spracovaní	Priemyselné použitie reaktívnych pomôcok pri spracovaní pri nepretržitých procesoch alebo procesoch spracovania v šaržiach pomocou určeného alebo viacúčelového vybavenia, a to buď technicky ovládateľného alebo používaného ručne. Napríklad použitie bieliacich činidiel v papierenskom priemysle.
ERC6c	Priemyselné použitie monomérov na výrobu termoplastov	Priemyselné použitie monomérov pri výrobe polymérov, plastov (termoplastov), polymerizačných procesov. Napríklad použitie vinylchloridového monoméru pri výrobe PVC.

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Číslo ERC	Názov	Opis
ERC6d	Priemyselné použitie regulátorov procesu pri polymerizačných procesoch na výrobu živíc, gummy, polymérov	Priemyselné použitie chemických látok (sieťovadiel, tvrdidiel) pri výrobe termosetov a gummy, spracovaní polymérov. Napríklad použitie styrénu pri výrobe polyesteru alebo vulkanizačných činidiel pri výrobe gummy.
ERC 7	Priemyselné použitie látok v uzatvorených systémoch	Priemyselné použitie látok v uzavretých systémoch. Použitie v uzavretom vybavení, ako napríklad použitie kvapalín v hydraulických systémoch, chladiacich kvapalín v chladničkách a mazív v motoroch, dielektrických kvapalín v elektrických transformátoroch a oleja vo výmenníkoch tepla. Nepredpokladá sa žiadny styk funkčnej kvapaliny a produktov, preto sa očakávajú nízke emisie v odpadovej vode a vzduchu.
ERC8a	Široko disperzné vnútorné použitie pomôcok pri spracovaní v otvorených systémoch	Vnútorné použitie pomôcok pri spracovaní širokou verejnosťou alebo pri profesionálnom použití. Použitie (zvyčajne) výsledkov priameho uvoľňovania do životného prostredia/odpadového systému, napríklad čistiace prostriedky pri praní tkanín, tekuté pracie prášky a kúpeľňové čistiace prostriedky, produkty starostlivosti o automobily a bicykle (leštidlá, mazivá, odmrazovače), rozpúšťadlá vo farbách a lepidlách alebo vône a pohonné látky aerosólov v osviežovačoch vzduchu.
ERC8b	Široko disperzné vnútorné použitie reaktívnych látok v otvorených systémoch	Vnútorné použitie reaktívnych látok širokou verejnosťou alebo pri profesionálnom použití. Použitie (zvyčajne) výsledkov priameho uvoľňovania do životného prostredia, napríklad chlórnan sodného v kúpeľňových čistiacich prostriedkoch, bieliacich činidiel v produktoch na pranie tkanín, peroxidu vodíka v produktoch ústnej hygieny.
ERC8c	Široko disperzné vnútorné použitie s výsledným začlenením do matrice alebo na matricu	Vnútorné použitie látok (pomôcky nepoužívané pri spracovaní) širokou verejnosťou alebo pri profesionálnom použití, ktoré budú fyzikálne alebo chemicky viazané v matrici alebo na matrici (materiál), ako napríklad spojivo vo farbách a náteroch alebo lepidlách, farby v textilných tkaninách.
ERC8d	Široko disperzné vonkajšie použitie pomôcok pri spracovaní v otvorených systémoch	Vonkajšie použitie pomôcok pri spracovaní širokou verejnosťou alebo pri profesionálnom použití. Použitie (zvyčajne) výsledkov priameho uvoľňovania do životného prostredia, napríklad produkty starostlivosti o automobily a bicykle (leštidlá, mazivá, odmrazovače, čistiace prostriedky), rozpúšťadlá vo farbách a lepidlách.
ERC8e	Široko disperzné vonkajšie použitie reaktívnych látok v otvorených systémoch	Vonkajšie použitie reaktívnych látok širokou verejnosťou alebo pri profesionálnom použití. Použitie (zvyčajne) výsledkov priameho uvoľňovania do životného prostredia, napríklad použitie chlórnan sodného alebo peroxidu vodíka na povrchové čistenie (stavebné materiály).
ERC8f	Široko disperzné vonkajšie použitie s výsledným začlenením do matrice alebo na matricu	Vonkajšie použitie látok (pomôcky nepoužívané pri spracovaní) širokou verejnosťou alebo pri profesionálnom použití, ktoré budú fyzikálne alebo chemicky viazané v matrici alebo na matrici (materiál), ako napríklad spojivo vo farbách a náteroch alebo lepidlách.
ERC9a	Široko disperzné vnútorné použitie látok v uzatvorených systémoch	Vnútorné použitie látok širokou verejnosťou alebo pri profesionálnom použití (v malom rozsahu) v uzavretých systémoch. Použitie v uzavretých zariadeniach, napríklad použitie chladiacich kvapalín v chladničkách, olejových elektrických ohrievačoch.

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Číslo ERC	Názov	Opis
ERC9b	Široko disperzné vonkajšie použitie látok v uzatvorených systémoch	Vonkajšie použitie látok širokou verejnosťou alebo pri profesionálnom použití (v malom rozsahu) v uzavretých systémoch. Použitie v uzavretých zariadeniach, napríklad použitie hydraulických tekutín v nápravách automobilov, mazív v motorovom oleji a brzdových kvapalín v brzdových systémoch automobilov.
ERC10a	Široko disperzné vonkajšie použitie výrobkov a materiálov s dlhou životnosťou s nízkou úrovňou uvoľňovania	Nízka úroveň uvoľňovania látok obsiahnutých vo výrobkoch a materiáloch alebo na nich počas životnosti pri vonkajšom používaní, napríklad kovoch, drevených a plastických konštrukciách a stavebných materiáloch (žľabov, kanalizácie, rámov atď.).
ERC10b	Široko disperzné vonkajšie použitie výrobkov a materiálov s dlhou životnosťou s vysokou úrovňou uvoľňovania alebo so zámerným uvoľňovaním (vrátane brúsneho spracovania)	Látky obsiahnuté vo výrobkoch a materiáloch alebo na nich s vysokou úrovňou uvoľňovania alebo zámerným uvoľňovaním počas životnosti pri vonkajšom použití. Napríklad pneumatiky, produkty z ošetrovaného dreva, ošetrovaného textilu a tkaniny, ako napríklad markýzy, slnečníky a nábytok, zinkové anódy na komerčných a výletných plavidlách, brzdové doštičky v nákladných a osobných automobiloch. Patrí sem aj uvoľňovanie z matrice výrobku v dôsledku spracovania pracovníkmi. Tieto procesy sa bežne týkajú kategórií PROC 21, 24, 25, napríklad: pieskovanie budov (mostov, fasád) alebo vozidiel (lodí).
ERC11a	Široko disperzné vnútorné použitie výrobkov a materiálov s dlhou životnosťou s nízkou úrovňou uvoľňovania	Nízka úroveň uvoľňovania látok obsiahnutých vo výrobkoch a materiáloch alebo na nich počas životnosti pri vnútornom použití. Napríklad podlahové krytiny, nábytok, hračky, stavebné materiály, závesy, obuv, kožené výrobky, papierové a kartónové výrobky (časopisy, knihy, noviny a baliaci papier), elektronické zariadenia (obaly).
ERC11b	Široko disperzné vnútorné použitie výrobkov a materiálov s dlhou životnosťou s vysokou úrovňou uvoľňovania alebo so zámerným uvoľňovaním (vrátane brúsneho spracovania)	Látky obsiahnuté vo výrobkoch a materiáloch alebo na nich s vysokou úrovňou uvoľňovania alebo zámerným uvoľňovaním počas životnosti pri vnútornom použití. Napríklad: uvoľňovanie z tkanín, textílií (odevy, handry na podlahu) počas čistenia. Patrí sem aj uvoľňovanie z matrice výrobku v dôsledku spracovania pracovníkmi. Tieto procesy sa bežne týkajú kategórií PROC 21, 24, 25. Napríklad odstraňovanie vnútorných náterov.
ERC12a	Priemyselné spracovanie výrobkov brúsnymi technikami (nízka úroveň uvoľňovania)	Látky obsiahnuté vo výrobkoch a materiáloch alebo na nich sa uvoľňujú (zámerné alebo nezámerné) z matrice výrobku v dôsledku spracovania pracovníkmi. Tieto procesy sa bežne týkajú kategórií PROC 21, 24, 25. Procesy, pri ktorých je odstraňovanie materiálu zámerné, ale očakávané uvoľňovanie zostáva na nízkej úrovni vrátane napríklad: rezania textilu, rezania, obrábania alebo brúsenia kovov alebo polymérov v strojárstve.
ERC12b	Priemyselné spracovanie výrobkov brúsnymi technikami (vysoká úroveň uvoľňovania)	Látky obsiahnuté vo výrobkoch a materiáloch alebo na nich sa uvoľňujú (zámerné alebo nezámerné) z matrice výrobku alebo s ňou v dôsledku spracovania pracovníkmi. Tieto procesy sa bežne týkajú kategórií PROC 21, 24, 25. Procesy, pri ktorých je odstraňovanie materiálu zámerné, očakáva sa však veľké množstvo prachu, vrátane napríklad: pieskovania alebo opaľovania farieb pomocou čistenia brokami.
	Iné environmentálne charakteristiky, zadajte.	

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Upozornenie: Tento zoznam nie je vzhľadom na použitia, ktoré sa môžu opísať podľa nariadenia REACH, úplný. Ostatné použitia opíšte podľa vhodnosti.

* **Upozornenie:** Z dôvodu zachovania jednotnosti so systémom deskriptorov v aplikácii IUCLID 5.2 sa v týchto zoznamoch nenahrádza termín „prípravok“ termínom „zmes“.

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Príloha R.12-4.2: Charakteristiky použitia podľa kategórií uvoľňovania do životného prostredia

ERC	Fáza životného cyklu	Úroveň kontroly	Zamýšľaný technický osud látky	Disperzia zdrojov emisií	Vnútorne/vonkajšie	Podpora uvoľňovania počas životnosti
1	Výroba	Otvorená – otvorená		Priemyselná	Vnútorne	netýka sa
2	Formulovanie	Otvorená – zatvorená	Nezačlenená do matrice	Priemyselná	Vnútorne	netýka sa
3	Formulovanie	Otvorená – zatvorená	Začlenenie do matrice alebo na matricu	Priemyselná	Vnútorne	netýka sa
4	Konečné použitie	Otvorená – zatvorená	Pomôcka pri spracovaní	Priemyselná	Vnútorne	netýka sa
5	Konečné použitie	Otvorená – zatvorená	Začlenenie do matrice alebo na matricu	Priemyselná	Vnútorne	netýka sa
6a	Konečné použitie	Otvorená – zatvorená	Medziprodukt	Priemyselná	Vnútorne	netýka sa
6b	Konečné použitie	Otvorená – zatvorená	Reaktívna pomôcka pri spracovaní	Priemyselná	Vnútorne	netýka sa
6c	Konečné použitie	Otvorená – zatvorená	Monoméry pre polyméry	Priemyselná	Vnútorne	netýka sa
6d	Konečné použitie	Otvorená – zatvorená	Monoméry pre gumeny alebo termosety	Priemyselná	Vnútorne	netýka sa
7	Konečné použitie	Zatvorený systém	Pomôcka pri spracovaní	Priemyselná	Vnútorne	netýka sa
8a	Konečné použitie	Otvorená – zatvorená	Pomôcka pri spracovaní	Široko disperzná	Vnútorne	netýka sa
8b	Konečné použitie	Otvorená – zatvorená	Reakcia na použitie	Široko disperzná	Vnútorne	netýka sa
8c	Konečné použitie	Otvorená – zatvorená	Začlenenie do matrice alebo na matricu	Široko disperzná	Vnútorne	netýka sa
8d	Konečné použitie	Otvorená – zatvorená	Pomôcka pri spracovaní	Široko disperzná	Vonkajšie	netýka sa
8e	Konečné použitie	Otvorená – zatvorená	Reakcia na použitie	Široko disperzná	Vonkajšie	netýka sa
8f	Konečné použitie	Otvorená – zatvorená	Začlenenie do matrice alebo na matricu	Široko disperzná	Vonkajšie	netýka sa
9a	Konečné použitie	Uzatvorené systémy	Pomôcka pri spracovaní	Široko disperzná	Vnútorne	netýka sa
9b	Konečné použitie	Uzatvorené systémy	Pomôcka pri spracovaní	Široko disperzná	Vonkajšie	netýka sa
10a	Životnosť	Otvorená	Začlenenie do matrice alebo na matricu	Široko disperzná	Vonkajšie	Nízke
10b	Životnosť	Otvorená	Začlenenie do matrice alebo na matricu Odstránenie z matrice	Široko disperzná	Vonkajšie	Vysoké
11a	Životnosť	Otvorená	Začlenenie do matrice alebo na matricu	Široko disperzná	Vnútorne	Nízke
11b	Životnosť	Otvorená	Začlenenie do matrice alebo na matricu Odstránenie z matrice	Široko disperzná	Vnútorne	Vysoké
12a	Životnosť	Otvorená – zatvorená	Straty z matrice počas spracovania výrobku	Priemyselná	Vnútorne	Nízke
12b	Životnosť	Otvorená – zatvorená	Straty s matricou počas spracovania výrobku	Priemyselná	Vnútorne	Vysoké

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Príloha R.12-4.3: Prehľad dostupných konkrétnych kategórií uvoľňovania do životného prostredia (SPERC)

Pridá sa v ďalšej fáze

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Príloha R.12-5.1: Zoznam deskriptorov pre látky vo výrobkoch (AC)

Kategoríe výrobkov, bez zámerného uvoľňovania (AC)		
	Kategoríe výrobkov (a neúplný zoznam príkladov) na opísanie druhu výrobku, v ktorom sa nachádza látka počas životnosti a štádia životného cyklu odpadu	Príslušné kapitoly systému TARIC
Kategoríe zložitých výrobkov		
AC 1	Vozidlá	86-89
	Príklady: nákladné vozidlá, osobné vozidlá a motocykle, bicykle, trojkolky a súvisiace dopravné vybavenie, ďalšie vozidlá: vlaky, lietadlá, lode, člny.	
AC 2	Stroje, mechanické zariadenia, elektrické a elektronické výrobky	84/85
	Príklady: stroje a mechanické zariadenia, elektrické a elektronické výrobky, napríklad počítače, videorekordéry, audiorekordéry, komunikačné zariadenia, lampy a svetlá, kamery, chladničky, umývačky riadu, práčky.	
AC 3	Elektrické batérie a akumulátory	8506/07
Kategoríe materiálových výrobkov		
AC 4	Kameň, omietka, cement, sklo a keramika	68/69/70
	Príklady: Sklené a keramické produkty: napríklad jedálenské súpravy, poháre, hrnce, pekáče, nádoby na uskladňovanie potravín, stavebné a izolačné výrobky, prírodný alebo umelý brúsny prášok alebo brúsne zmo na báze textilného materiálu, papiera, kartónu alebo iných materiálov.	
AC 5	Tkaniny, textil a oblečenie	50-63, 94/95
	Príklady: oblečenie, posteľná bielizeň, matrace, závesy, čalúnenie, koberce/podlahové krytiny, automobilové sedadlá, textilné hračky.	
AC 6	Kožené výrobky	41-42, 64, 94
	Príklady: rukavice, kabelky, peňaženky, obuv, nábytok.	
AC 7	Kovové výrobky	71, 73-83, 95
	Príklady: príbory, potreby na varenie, hrnce, panvice, klenoty, hračky, nábytok, stavebné výrobky.	
AC 8	Papierové výrobky	48-49
	Príklady: Papierové výrobky: vreckovky, utierky, jednorazový jedálenský riad, plienky, hygienické potreby pre ženy, produkty na inkontinenciu pre dospelých, papierové výrobky na písanie, kancelársky papier, výrobky z tlačovín: napríklad noviny, knihy, časopisy, tlačené fotografie, tapety.	
AC 10	Gumové výrobky	40, 64, 95
	Príklady: pneumatiky, podlahy, rukavice, obuv, hračky.	
AC 11	Drevené výrobky	44, 94/95
	Príklady: podlahy, steny, nábytok, hračky, stavebné výrobky.	
AC 13	Plastové výrobky	39, 94/95, 85/86
	Príklady: plastové jedálenské súpravy, uskladňovanie potravín, balenie potravín, detské fľaše, podlahy, hračky, nábytok, malé plastové výrobky každodenného použitia, napr. guľôčkové perá, počítače, mobilné telefóny, stavebné výrobky.	
	Iné (použite kódy TARIC: pozri posledný riadok)	
	http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds/tarhome_en.htm	

Upozornenie: Tento zoznam nie je vzhľadom na použitia, ktoré sa môžu opísať podľa nariadenia REACH, úplný. Ostatné použitia opíšte podľa vhodnosti.

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Príloha R. 0-5.2: Výrobky so zámerným uvoľňovaním látok

Deskriptor použitia pre výrobky so zámerným uvoľňovaním látok	
Deskriptor vychádzajúci z orientačného zoznamu príkladov	
AC 30	Iné výrobky obsahujúce látky so zámerným uvoľňovaním, zadajte ²⁶ .
AC 31	Parfumované oblečenie
AC 32	Parfumovaná guma
AC 33	<i>Údaj bol odstránený po zasadnutí príslušného orgánu pre nariadenie REACH v marci 2008.</i>
AC 34	Parfumované hračky
AC 35	Parfumované papierové výrobky
AC 36	Parfumované disky CD
AC 38	Obalový materiál pre kovové súčasti uvoľňujúci mazivo/inhibítory korózie

Upozornenie: Tento zoznam nie je vzhľadom na použitia, ktoré sa môžu opísať podľa nariadenia REACH, úplný. Ostatné použitia opíšte podľa vhodnosti.

²⁶ Pozri predchádzajúcu poznámku pod čiarou. Je potrebné poznamenať, že výrobky by mohli byť relevantné aj pre expozíciu na pracovisku, a to najmä v súvislosti s brúsnyimi procesmi (pozri kategórie PROC 21 a 24) a s pracovnými operáciami za horúca (PROC 25). Elektródy na zváranie a spájkovanie sú uvedené v kategórii PC 38 ako prípravok.

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Príloha R.12-5.3: Spotrebiteľské výrobky hodnotené v rámci zacieleného hodnotenia rizík ECETOC

Kategória výrobkov	Výrobok – podkategória v hodnotení TRA pre expozíciu spotrebiteľov
AC 5: Tkaniny, textil a oblečenie	Oblečenie (všetky druhy materiálov), uteráky
	Posteľná bielizeň, matrace
	Hračky (plyšové)
	Sedadlá do auta, kreslá, podlahové krytiny
AC 6: Kožené výrobky	Kabelka, peňaženka, pokrývka volantu (automobil)
	Obuv (topánky, čižmy)
	Nábytok (pohovka)
AC 8: Papierové výrobky	Plienky
	Dámske hygienické vložky
	Vreckovky, papierové utierky, navlhčené vreckovky, toaletný papier
	Tlačovina (noviny, časopisy, knihy)
AC 10: Gumové výrobky	Gumené rúčky, pneumatiky
	Podlahové krytiny
	Obuv (topánky, čižmy)
	Gumené hračky
AC 11: Drevené výrobky	Nábytok (kreslo)
	Steny a podlahové krytiny (vzťahuje sa aj na iné materiály ako z dreva)
	Malé hračky (autíčka, vláčiky)
	Hračky, vonkajšie vybavenie
AC 13: Plastové výrobky	Plastové väčšie výrobky (plastové kreslá, podlahové krytiny z PVC, kosačky na trávu, počítače)
	Hračky (bábiky, autíčka, zvieratká, krúžky na prerezávanie zubov)
	Plastové malé výrobky (gulôčkové perá, mobilné telefóny)

Upozornenie: Tento zoznam nie je vzhľadom na použitia, ktoré sa môžu opísať podľa nariadenia REACH, úplný. Ostatné použitia opíšte podľa vhodnosti.

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Príloha R.12-6: Zoznam funkčných kategórií (voliteľný v prípade potreby)²⁷

Zoznam technických funkcií, ktoré môže obsahovať látka v chemickom produkte (prípravku*) alebo výrobku		
	Funkcia	Vysvetlenie
	Pohonné látky aerosólov	Stlačené alebo skvapalnené plyny, v ktorých sa látky rozpúšťajú alebo suspenzujú a vylučujú z kontajnera po vypustení vnútorného tlaku prostredníctvom vytlačenia plynu.
	Činidlá adsorbujúce a absorbujúce plyny alebo kvapaliny	Látky používané na absorpciu alebo adsorpciu plynov alebo kvapalín: materiály/médiá filtrov, molekulárne sitá, kremičitý gél atď.
	Protikondenzačné činidlá	Látky používané na zabránenie kondenzácie na povrchu a v atmosfére: protizahmlievacie činidlá, odstraňovače kondenzácie.
	Protimrznúce činidlá	Látky používané na predchádzanie a odstránenie tvorby ľadu: protimrznúce kvapaliny; činidlá odmrazovania.
	Činidlá proti obťahovaniu a lepiace činidlá	Látky používané na predchádzanie obťahovaniu a lepeniu: rozprašovací prášok a prídavné látky obťahovania na tlač, oleje a vosky pre doštičky a okenice, zlievarenská hmota atď.
	Protistatické činidlá	Látky používané na predchádzanie alebo zníženie tendencie zhromažďovať elektrostatický náboj: protistatické prídavné látky, látky na povrchové ošetrovanie proti statickej elektrine.
	Spojivá	Živice alebo polymérové látky v náteroch a lepidlách
	Biocídne látky	
	Bieliace činidlá	Látky používané na bielenie alebo odfarbovanie materiálov. Nie: kozmetika, fotografické bielidlá, optické leskotvorné prísady.
	Farbivá, farby	
	Farbivá, pigmenty	
	Komplexotvorné činitele	Látky používané na kombinovanie s inými látkami (najmä kovovými iónmi) na tvorbu komplexných látok.
	Vodivé činidlá	Látky používané na vedenie elektrického prúdu. Podkategórie elektrolytov, elektródové materiály.
	Inhibítory korózie a odhrdzovacie činidlá	Látky používané na predchádzanie korózie: prídavné látky inhibítorov korózie, predchádzanie hrdzaveniu.
	Činidlá viažuce prach	Látky používané na kontrolu jemne rozdelených pevných častíc alebo práškovaných či pozemných materiálov na zníženie ich rozptyľovania do vzduchu.

²⁷ Tento zoznam bol vytvorený kombináciou zoznamu **funkčných kategórií** používaných v predchádzajúcom systéme na oznamovanie nových látok v EÚ (dokument s technickými usmerneniami na vyplnenie súhrnnej dokumentácie oznamovania nových chemických látok využívajúci štruktúrovaný formát výmeny oznámení (SNIF), príloha 3, http://ecb.jrc.ec.europa.eu/DOCUMENTS/New-Chemicals/SNIF_Guidance.pdf) a **zoznamu priemyselných funkcií** v prílohe E pokynov na oznamovanie pre čiastočnú aktualizáciu databázy zoznamov chemikálií TSCA 2006 (www.epa.gov/iur/pubs/2006_inst_tsca_cheminv.pdf). Všetky záznamy jednoznačne popisujúce chemické produkty (prípravky) boli odstránené.

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Zoznam technických funkcií, ktoré môže obsahovať látka v chemickom produkte (prípravku*) alebo výrobku		
	Funkcia	Vysvetlenie
	Výbušniny	
	Hnojivá	
	Plnivá	Relatívne inertné a bežne nevláknité jemne rozdelené látky pridané do elastomérov, plastov, farieb, keramiky atď. zvyčajne na rozšírenie objemu.
	Ustaľovače	Látky používané na interakciu s farbou vlákien na zvýšenie stálosti.
	Retardéry horenia	Látky začlenené do materiálov alebo použité na ich povrchoch na spomalenie alebo zabránenie spaľovaniu.
	Flotačné činidlá	Látky používané na koncentráciu a získavanie minerálov z rúd: flotačný olej, flotácia, depresanty.
	Taviace činidlá na odlievanie	Látky používané na podporu tavenia minerálov alebo predchádzanie vzniku oxidov.
	Nadúvadlá (penidlá)	Látky používané na vytváranie peny alebo bunkovej štruktúry v plastových alebo gumených materiáloch: fyzikálne zväčšovaním stlačeného plynu alebo vyparovaním kvapaliny alebo chemicky rozkladom plynu.
	Potravinárske/krmivové prísady	
	Pohonné hmoty a palivové prísady	
	Činidlá prenášajúce teplo	
	Impregnačné činidlá	Látky používané na primiešavanie do pevných materiálov, ktoré si zachovávajú svoju pôvodnú formu: impregnačné činidlá pre kožu, papier, textil a drevo. Nie: retardéry horenia, konzervačné činidlá, biocídne látky.
	Medziprodukty	
	Laboratórne chemikálie	Látky používané v laboratóriách na analytické účely.
	Mazivá a mazivové prísady	Látky pohybujúce sa medzi dvomi povrchmi, a tým znižujúce trenie: oleje, masti, vosk, prísady na znižovanie trenia.
	Aromatické činidlá	Látky používané na výrobu, zvýšenie alebo zakrytie arómy. Nie: potravinárske prísady, kozmetika.
	Okysličovadlá	Látky jednoducho uvoľňujúce kyslík, odstraňujúce vodík z iných látok alebo prijímajúce elektróny v chemických reakciách, používané na tieto účely.
	Farmaceutická látka	
	Fotosenzitívne činidlá a ďalšie fotochemikálie	Látky používané na vytvorenie trvalého fotografického obrazu. Podkategórie: desenzibilizátory, vývojky, ustaľovače, fotosenzitívne činidlá, senzibilizátory, protizávojové látky, stabilizátory svetla, intenzifikátory.

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Zoznam technických funkcií, ktoré môže obsahovať látka v chemickom produkte (prípravku*) alebo výrobku		
	Funkcia	Vysvetlenie
	Činidlá na úpravu pH	
	Aktívne látky na ochranu rastlín	
	Pokovovacie činidlá a činidlá na ošetrovanie kovových povrchov	
	Činidlá prenášajúce tlak	
	Regulátory procesov, iných než procesov polymerizácie alebo vulkanizácie.	Látky používané na regulovanie rýchlosti (chemického) procesu, napríklad urýchľovače, aktivátory, katalyzátory, inhibítory, sikatíva, antisikatíva, sieťovadlá, iniciátory, fotoiniciátory atď.
	Regulátory procesov používané v procesoch polymerizácie alebo vulkanizácie	Látky používané na regulovanie rýchlosti (chemického) procesu, napríklad urýchľovače, aktivátory, katalyzátory, inhibítory, sikatíva, antisikatíva, sieťovadlá, iniciátory, fotoiniciátory atď.
	Pomôcka pri spracovaní, inde nezaraďená	
	Redukčné činidlá	Látky používané na odstránenie kyslíka, hydrogenátu alebo vo všeobecnosti sa v chemických reakciách správajú ako odovzdávače elektrónov.
	Reprografické činidlá (tonery)	Látky používané na reprodukciu trvalého obrazu.
	Polovodičové a fotoelektrické činidlá	Látky s merným odporom medzi izolátormi a kovmi, zvyčajne sa menia pod vplyvom svetla, tepla alebo elektrického či magnetického poľa alebo vytvárajú elektromotorickú silu pri výskyte energie žiarenia.
	Zmäkčovače	Látky používané na zmäkčovanie materiálov s cieľom zlepšiť pocit na dotyk, zjednodušiť procesy finálnej úpravy alebo dosiahnuť flexibilitu či tvárnosť. Podkategórie: koalescenčné činidlá, moridlá (technológia spracovania kože), devulkanizačné činidlá, zvláčňovadlá, napučiavacie činidlá, zmäkčovače vody, plastifikátory.
	Rozpúšťadlá	Látky používané na rozpúšťanie, riedenie, rozrábanie a extrahovanie: extrakčné činidlá, rozpúšťadlá a riedidlá pre farby, laky, lepidlá a ďalšie materiály.
	Stabilizátory	Látky používané na zabránenie alebo spomalenie spontánnych zmien v materiáloch a pri starnutí materiálov.
	Povrchovo aktívne činidlá	Látky používané na zníženie povrchového napätia kvapalín a na pomoc pri čistení, vlhčení, disperzii atď.
	Triesloviny	Látky používané na spracovanie koží.
	Činidlá regulujúce viskozitu	Látky používané na úpravu charakteristík objemu iných látok alebo prípravkov, do ktorých sa pridávajú.
	Iné	

* **Upozornenie:** Z dôvodu zachovania jednotnosti so systémom deskriptorov v aplikácii IUCLID 5.2 sa v týchto zoznamoch nenahrádza termín „prípravok“ termínom „zmes“.

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Príloha R.12-7: Usmernenia na prevod opisu použití na základe predchádzajúceho rozbaľovacieho zoznamu deskriptorov (vo V1) na informácie zlučiteľné s novo definovanými rozbaľovacími zoznamami deskriptorov

Úvod

V rámci ďalšieho vývoja *Usmernenia k požiadavkám na informácie a k hodnoteniu chemickej bezpečnosti* agentúra ECHA navrhla aktualizáciu kapitoly R.12 (Systém deskriptorov použitia). Táto aktualizácia je potrebná na zvedenie prvku deskriptora, ktorý sa bude týkať životného prostredia, aby sa mohlo lepšie vysvetliť praktické používanie systému deskriptorov a jasnejšie štruktúrovať vzťah medzi systémom deskriptorov použitia a odhadmi expozície stupňa 1 pre pracovníkov, spotrebiteľov a životné prostredie.

Nasledujúce krátke usmernenie je určené ako pomoc spoločnostiam, ktoré zhromažďujú údaje o použití na základe rozbaľovacích zoznamov deskriptorov použitia z predchádzajúcich verzií aktuálnych usmernení. Pri každom rozbaľovacom zozname sa vysvetlí, ako sa dajú už zhromaždené údaje previesť do formy zodpovedajúcej i) rozbaľovacím zoznamom návrhu V2 (9. 11. 2009) a ii) položkám súvisiaceho hodnotenia rizík zameraného na odhady expozície spotrebiteľov.

Nový zoznam deskriptorov pre životné prostredie (kategórie uvoľňovania do životného prostredia) vo verzii 1 usmernení neexistoval, a preto sa tieto údaje musia pridať do každého opisu použitia pripraveného pred letom 2009. V nasledujúcich tabuľkách sa v tomto smere neposkytujú ďalšie usmernenia.

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Tabuľka 1: Zoznam deskriptorov pre sektory použitia

Zmenená položka	Čo sa zmenilo?	Pravdepodobne potrebná zmena týkajúca sa už zozbieraných údajov o použíatiach
SU 20, 23, 24	Nové položky	Zmena nie je potrebná
SU 2	Kategória SU 2 bola rozdelená na kategórie 2a a 2b.	Zmena nie je potrebná
SU 6 a 6a	Kategória SU 6a bola novozavedená a kategória SU 6 zmenená na kategóriu SU 6b.	Prevod kategórie SU 6 na SU 6b

Tabuľka 2: Zoznam deskriptorov pre kategórie chemických produktov

Zmenená položka	Čo sa zmenilo?	Pravdepodobne potrebná zmena týkajúca sa už zozbieraných údajov o použíatiach
PC 9	Kategória PC 9 bola rozdelená na kategórie 9a, 9b, 9c.	Použitia opísané v predchádzajúcich položkách PC 9 sa opíšu ako PC 9a, 9b a (v prípade potreby) 9c. Ak už nie sú dostupné žiadne konkrétne informácie, nahraďte kategóriu PC 9 všetkými tromi novými kategóriami.
	Do kategórie 9a boli začlenené odstraňovače.	Na použitia opísané v kategórii PC 9 sa nevzťahujú žiadne zmeny.
	Do kategórie PC 9b boli začlenené omietky a modelárska hlina.	Modelárska hlina sa opisuje podľa kategórie PC 9b, nie PC 5.
	Vytvrdený suchý náter stien bol presunutý do kategórie AC 11.	Na použitia opísané v kategórii PC 9 sa nevzťahujú žiadne úpravy.
PC 4	Položka nezmenená, alebo podkategória pre hodnotenie odhadu expozície zamerané pre spotrebiteľov bola odstránená.	Nie je možné žiadne hodnotenia TRA odhadu expozície pre spotrebiteľov v rámci kategórie PC 4. Hodnotenie TRA odhadu expozície pre spotrebiteľov týkajúce sa odstraňovačov sa vykonáva v rámci podkategórií PC 9a.
PC 5	Kategória PC 5 bola odstránená.	Použitia opísané v rámci tejto položky budú znovu priradené ku kategóriám PC 1 (lepidlá), PC 9b (plnivá, tmely, modelárska hlina), PC 9c (farba na maľovanie prstom).
PC 6	Kategória PC 6 bola odstránená.	Použitia opísané v tejto položke budú znovu priradené ku kategórii PC 31 (lesky a vosky) alebo PC 35 (pracie a čistiace prostriedky).
PC 10	Kategória PC 10 bola odstránená.	Použitie opíše v kategórii „iné“, môžu byť potrebné ďalšie zozbierané údaje. Hodnotenie TRA odhadu expozície pre spotrebiteľov týkajúce sa odstraňovačov sa vykonáva v rámci podkategórií PC 9a.
PC 22	Kategória PC 22 bola odstránená.	Použitia opísané v tejto položke budú znovu priradené ku kategórii PC 12 (hnojivá).

Kapitola R.12: Systém deskriptorov použitia

Tabuľka 3: Zoznam deskriptorov pre kategórie produktov

Zmenená položka	Čo sa zmenilo?	Pravdepodobne potrebná zmena týkajúca sa už zozbieraných údajov o použíatiach
PROC 8	Kategória PROC 8 bola rozdelená do kategórií 8a a 8b.	Použitia opísané v predchádzajúcej položke PROC 8 sa opíšu ako PROC 8a alebo 8b. Ak nie sú dostupné žiadne konkrétne informácie, nahraďte kategóriu PROC 8 kategóriou PROC 8a.
PROC 22 až 25	Oprava číslovania v porovnaní s verziou 1: PROC 22 => 23, PROC 23 => 24, PROC 24 => 25	Obsah kategórií sa nezmenil. Je potrebná oprava číslovania v porovnaní s verziou 1.
PROC 26, 27	Boli novo zavedené kategórie PROC 26 a 27.	Zmena nie je potrebná
Všetky kategórie PROC	Pre väčšinu kategórií PROC boli odstránené rozdiely medzi priemyselným a nepriemyselným prostredím. Výber spočíva v odhade.	Zmena nie je potrebná

Tabuľka 4: Zoznam deskriptorov pre kategórie výrobkov

Zmenená položka	Čo sa zmenilo?	Pravdepodobne potrebná zmena týkajúca sa už zozbieraných údajov o použíatiach
AC 2	Začlenenie elektrických a elektronických výrobkov	Zmena nie je potrebná
AC 3	Všetky výrobky sa presunuli do kategórie AC 2 okrem batérií a akumulátorov.	Zmena opisu použitia na kategóriu AC 2 okrem batérií a akumulátorov.
AC 4	Začlenili sa výrobky z kameňa, omietky, cementu.	Zmena nie je potrebná
AC 9	Kategória AC 9 bola odstránená.	Fotoaparáty a kamery sa opisujú v kategórii AC 2 a vytlačené fotografie v kategórii AC 8.
AC 11	Podkategórie pre hodnotenie TRA odhadu expozície pre spotrebiteľov boli upravené na: <ul style="list-style-type: none"> – Nábytok (kreslo) – Steny a podlahové krytiny (vzťahuje sa aj na iné materiály ako z dreva) 	Druhá podkategória sa rozšírila a umožňuje hodnotenie expozície z náterov na všetkých druhoch veľkých vnútorných povrchov. V prípade už zozbieraných údajov je potrebné skontrolovať, či sa vzťahujú na nábytok alebo podlahové krytiny. Ak nie sú dostupné podrobnejšie informácie, vykonajte odhady expozície pre obe podkategórie.
AC 12	Kategória AC 12 bola odstránená.	Opíšte použitie v kategórii „iné“ (môžu byť potrebné ďalšie zozbierané údaje) alebo opíšte použitie na základe kategórií podľa materiálu AC 4, AC 7, AC 8, AC 10, AC 11, AC 13 (ak nie sú dostupné ďalšie informácie, priradte všetky).
Všetky kategórie AC	Očíslované podkategórie boli odstránené a prevedené na zoznam príkladov ilustrujúci rozsah kategórie výrobkov.	Použitia opísané v rámci podkategórie sa môžu opísať aj v rámci súvisiacej kategórie AC. Regisrujúci alebo následný užívateľ môžu, ak si to želajú, zachovať podrobnejšie informácie a úroveň podkategórií. V prípade hodnotenia TRA odhadu expozície pre spotrebiteľov môže byť potrebný opis až na úroveň podkategórie.

European Chemicals Agency
P.O. Box 400, FI-00121 Helsinki
<http://echa.europa.eu>